

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. SZOMBAT január 1.

1. szám.

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-58

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovina trg. 5. szám (Minerva-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovina trg 5. (Minerva-palota)

1927.

A régi és újév találkozásának hátrpillanatában felujjong az öröm és jókívánságok rakétái szikráznak a sötétségben, amelybe a Szilvesztert ünneplő vidámság burkolódik néhány percre, hogy mesgyei huzzon a múlt és a jövő közé. Ami volt, az emlékek kriptájába temetjük és fellobbanó életkedvvel köszöntjük a reményt, ami az elkövetkező idők mélyéből ránk hajnalodik.

Szemlélődésre higgadt ünnepi hangulat szegődik a szilveszteri mámor nyomába. Az újév első napján Janusarca van a gondolatnak: egyszerre tekint vissza és néz előre. Mérleget csinálunk. Összeállítjuk a nyereség- és veszteségszámlát, hiábavaló várakozásainkat mint dubiozus tételeket töröljük aktíváink közül, rendbe hozzuk a főkönyvet, hogy tiszta képünk legyen a ránk váró küzdelem lehetőségeiről.

Az elmúlt év a béke megszilárdításának jegyében folyt le. 1926 a német-francia közeledés korszakalkotó eseményének dátuma. Németországot nagyhatalmi állásához méltó formák közt felvették a Népszövetségbe és Stresemann székfoglalójában ép úgy, mint Briand rajongó pacifizmustól átfűtött válaszában az európai megalapítás gyökeres átalakulása sürközött vissza. Hatalmas lépés történt a béke konszolidációja felé és a megenyhült külpolitikai atmoszféra a kisebb népek egymáshoz való viszonyára is jótékony befolyást gyakorolt. Az év utolsó szakában ismét feszültté vált a nemzetközi helyzet az olasz fasizmus féktelen imperializmusa folytán, de minden ok megvan annak a feltételezésére, hogy Mussolini bajkeverő tervei hajótörést fognak szenvedni a népek békeakaratainak megbonthatatlan szolidaritásán.

A megértés szelleme, amely a most letűnt év folyamán a népeket közelebb hozta egymáshoz, a kisebbségi kérdés tekintetében is lényegesen kedvezőbb légkört teremtett. A faji többségek mindenütt hajlandóságot tanúsítanak a nemzetiségekkel való együttműködésre és egyre szűkebb térré szorul az az uszító gyűlölködés, amely a kisebbségeket az államellenesség önkényes vádjának interdikuma alá helyezi. Csehszlovákiában a németek miniszteri tárcát kaptak és a magyarok is csatlakoztak a kormányt támogató pártokhoz, Romániában a kormány kedvezményekkel hangolja maga iránt az erdélyi magyarságot és annyi idő után végre nálunk is megtört a jég. Az ország legnagyobb kormányzó-pártja paktumot kötött a Vajdaság magyar népének politikai szerveztével és a magyarságnak alkalma nyílik arra, hogy számbeli erejének megfelelően résztvegyen a közéleti munkában.

A harmadik nagy probléma, amely Európaszerte dominál: a gazdasági válság. A béke első nyolc évének nagy része abékeszerződések féltéséből fakadó rendszabályok foganatosításában, fegyverkezésben és a kivételes állapotok folytonos prolongálásában telt el. A győzelem gyümölcseinek konzerválása elvonta az alkotó energiákat az újjáépítés művétől és Európa egyre mélyebben süllyedt bele a gazdasági nyomoruságba. A népek életszükségletévé vált

gazdasági rekonstrukció célja volt az emeltyűje a locarnói megbékülésnek, amely a nemzeti ellentétek surrolódási felületét csökkentette és így Európa pénzügyi szanálásának esélyt feljavította, mert a kiengesztelődés politikája révén a bajok orvoslására koncentrálnak az erők. A legutóbbi évben érte a legsúlyosabb megrázkódtatás a latin valutákat, ugyanakkor érzékeny csapást mért az angol ipari termelésre a bányászsztrájk és mindenütt olyan je-

lenségek mutatkoztak, mintha a gazdasági krízis a tetőpontját érte volna el. Az ipari produkció csaknem békenívóra emelkedett, azonban a munka eredményét megtizedelik a horribilis adók. Internacionális jelszó lett: takarékoság az államigazgatás költségvetésében, de az adók csökkentéséről egyleg sehol sem esik szó. Az államháztartás felszaporodott terhei nyomasztják a közgazdasági életet és úgy látszik, hogy csak a parlamenti életnek a politikai szen-

vedélyeket lehűtő szakszerűsítése, a konstruktív munka függetlenítése a pártarcoktól nyithat kivezető utat a krízisből. Belpolitikai Locarnóra is szükség van, hogy a külpolitikai Locarnó előnyeit leszámíthatassuk.

A régi évről gazdag hagyaték száll át az új esztendőre. A csalódások passzívait messze meghaladják az eszmék és kezdések aktivát, amelyekkel okosan kell gazdálkodnunk, hogy 1927 jobb, boldogabb év legyen, mint elődje volt.

A Pasics-frakció a kormány ellen fordult

A radikális klub ülésén Uzunovics többséget kapott, de a párt-ellenzék magatartása miatt a kormány súlyos helyzetbe jutott. Trifkovic és Márkó, a parlament elnöke és Szubotics Nikola első alelnök Uzunovics ellen foglaltak állást — Miletics Szlavkó dr. és Simonovics Milán miniszterek lemondtak.

Csak a tartományi választások után ül össze a parlament

Beogradból jelentik: A radikális klubban pénteken olyan esemény játszódott le, amely minden jel szerint döntő kihatással lesz az egész politikai helyzetre.

Az ülésen, amelyen Uzunovics miniszterelnök javaslatára hirtelen lezárták a vitát és bizalmat szavaztak a kormánynak, nyíltan manifesztálódott, hogy

a radikális párt két szemben álló csoportja a politikai helyzetet kétféleképp ítéli meg.

Huszonegyen szavaztak a kormány ellen, de ezek közt a pártvezetőség olyan előkelő tagjai is szerepelnek, mint Trifkovic Márkó, a parlament elnöke, aki a főbizottság alelnöke, Ilikovic Momcilo dr., a főbizottság főtárgya és Miletics Krszta volt miniszter. A radikális párt szakadásáról egylegöre még korai beszélni, hiszen a bizalmi szavazás után a klub egyhangú határozatot hozott, a mennyiben elfogadta a központi igazgatási törvény sürgetésére vonatkozó indítványt és egyhangulag fogadta el a szerkesztőbizottság által kibocsátott kommunikét is. Ez ugyan még csekély bizonyítéka a radikális párt egységének, de más jelek is arra vallanak, hogy az úgynevezett Pasics-csoport tagjai nem válnak ki a klubból. Mint a csoport egyik előkelő tagja kijelentette, a klub továbbra is együtt marad és figyelni fogja a kormány munkáját.

A kormánynak a parlamentben való sikeres munkáját problematikusá teszi az a körülmény, hogy

a parlament elnöke és első alelnöke szintén az elégedetlenkedők közt van.

Azonkívül huszonegyen vannak, akik nyíltan hangoztatják elégedetlenségüket a kormánnyal szemben, úgy hogy ha ezek a parlamentben is a kormány ellen foglalnak állást, a kormány többség kérdésessé válik. A kormánynak most 180 főnyi többsége van, amiből a Pasics-csoport magatartása folytán csak 150 egyne-

hány marad, ami csak abban az esetben elegendő, ha a Pasics-csoport tagjai passzivitásban maradnak és nem mennek nyílt ellenzékbe. Ezzel szemben a Pasics-csoport körében most is hangsúlyozzák, hogy a radikális pártban nem szokatlan dolog az ellentét egyes kérdésekben és hogy a párt azért mindig meg tudja őrizni egységét.

A kormány két tagja, Miletics Szlavkó dr. közegészségügyi és Simonovics Milán erdő- és bányászati miniszter máris levonták a radikális párt válságának

A radikális klub bizalmat szavazott Uzunovicsnak

A pénteki nap váratlanul meghozta a radikális klub ülésének befejezését, holott a szólásra jelentkezték nagy számára való tekintettel azt lehetett várni, hogy a vita szombat estig elhúzódik. A klubülésen Uzunovics Nikola miniszterelnök javaslatára szakították félbe a vitát és rendelkeztek el szavazást, amelynek eredménye

súlyos következményekkel járhat a politikai helyzet további kifejlődésére, ámbar maga a bizalmi szavazás a kormány javára ütött ki.

Nem volt meglepetés, hogy Uzunovics mindjárt a klubülés elején felvetette a bizalmi kérdést, mert nyilvánvaló volt, hogy a kormány számára kellemetlen volna, ha a radikális képviselők egyrésze nyíltan támadná a kormányt és ezek a beszédek nyilvánosságra kerülnének. Ezt a kormány mindenáron el akarta kerülni, ami annál inkább módjában állott, mert a csütörtöki napon váratlanul beállott szünetet seregszemlére használta fel és megállapította, hogy

a radikális klub többsége a kormány mellett van.

A képviselők jórészenek magatartását ismerte már a kormány, csak azt nem tudta biztosan, hogy azok, akik ellenzéki hangon nyilatkoztak, kitar-

konkvenciáját és benyújtották lemondásukat.

A két miniszter lemondásának indokolása a késő esti órákig nem került nyilvánosságra, sőt a kormány egyes tagjai az újságírók kérdésére kijelentették, hogy nincs hivatalos tudomásuk a két miniszter lemondásáról.

Az ellenzéki pártoknak a radikális klubban történtek hatása alatt egyöntetűen az a véleményük, hogy a helyzet tarthatatlanná vált és csak választások hozhatnak kibontakozást.

az elégedetlen képviselőknek túlnyomó része a kormány ellen szavazott.

néhányan az elégedetlenkedők közül megszavazták a bizalmat a kormánynak, egypár exponált elégedetlenkedő pedig tartózkodott a szavazástól.

A legfontosabb momentum, hogy Trifkovic Márkó, a parlament elnöke és Szubotics Nikola, a parlament első alelnöke, azok közé tartoznak, akik megvonták a bizalmat a kormánnytól és így az a helyzet állott elő, hogy a kormány nincs összhangban a parlamenti elnökséggel.

ami a kormány parlamenti munkája elé kiszámíthatatlan akadályokat gördít.

A klub ülése tizenegy órakor kezdődött. A képviselők már kilenckor nagyszámban gyűltek össze a klub helyiségében és éleshangú viták folytak az elégedetlenkedők és a kormánytámogató képviselők között. Háromnegyed tízkor érkezett meg Uzunovics Nikola miniszterelnök a kormány tagjaival és a klub elnöki szobájába vonult vissza, ahol

Gyermekothon lesz Lipót Szalvátor főherceg kastélyából. Bécsből jelentik: Bécs város Lipót Szalvátor főhercegnek a XVI. kerületben fekvő nemrégiben vásárolt Wilhelmineburg kastélyát, a kastélyhoz tartozó 660.000 négyzetméternyi kiterjedésű telekkel együtt nagyarányú városi gyermekmenhely céljaira fogja felhasználni.

»A nótá vége«. Vasárnap, január 2-án este 8 órai kezdettel kerül színre a Népkör színháztermében, ez a nagyszerű operett, a bemutató szereplőivel. Jegyek Krécsi könyvkereskedésében kaphatók.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márkák

Január 22-ikén tartja ballját az Izraelita Nőegylet és Népkesztyű.

Hus helyett az újját vágta le. Lokról jelentik: Tyurcsics Tanaszija loki fiatal mészáros, aki balkezes, a bárdal olyan szerencsétlenül vágott a husra, hogy a bárd jobb kezének két újját is lemetszette. Azonnal bevitték a titeli kórházba.

Dr. Schorsch Alfréd
rendelőjét Osiyek I. Ruzina utca 11. (Merkur tejcsarnok házába) helyezte át. Rendel bel- és nőbajosoknak délelőtt 8-9-ig és délután 2-4-ig.
11967

Téli cipő- és ruhakiosztás Ávrám Schiff noviszadi zsák- és ponyvagyárában. Az összes munkások és családtagjaik nevében köszönetünket fejezzük ki Hajós Gyula cégtulajdonosnak, amiért mint minden évben, úgy az idén is karácsonyi ünnepekre meleg cipővel, ruhával és harisnyával ajándékozott meg bennünket és gyermekeinket. Tatić József előmunkás, Bánjai Boris előmunkás.

Polgártárs! Ne busulj, ha kevés a dohánnyal. Néhány dinárért már két órányira válót kacsagatsz hétfőn a Lifikában a Carmen paródiájának előadásain. Képzelted én leszek a Don Joze. Vizsontlátásra Charlie Chaplin.

TULSÁGOS ELHIZÁSBAN
szenvettem és ezt a „VILFAN-TEA”
használatával sikerült eltüntetnem. Ezért Vilfan gyógyszerész laboratóriumának, *Zari b, Hica 204. szám,* nyilvánosan köszönetet mondok ezen kiváló szereket minden kővér embernek ajánlom.
Kunc Amalija Zagreb, Prilaz 70.

Ne feledje, hogy Jozefina Baker, a világhírű kreol táncosnő hétfőn fellép a Lifikában.

A védő költségére elhalasztott tárgyalás. Noviszadról jelentik: Atlasz Tamás tordai lakost hivatalnoksértéssel vádolta az ügyesség. Csütörtökre volt ebben az ügyben a noviszadi törvényszéknél a főtárgyalás kitűzve, de mert a vádolt védője, egy becskeréki ügyvéd nem jelent meg, a főtárgyalást a bíróság a védő költségére elhalasztotta.

Vernački István ügyvéd-irodáját megnyitotta Szubotica Senoe (Bem)-ucca 8.

A Szuboticei Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyező Egyesülete értesíti a t. tagjait, hogy ne higgyenek egyes házról-házra járó ügynököknek, akik rosszindulatból Egyesületünkről különböző rémhíreket terjesztenek. Egyesületünk nincs telosztatva s miként eddig is, úgy továbbra is rendben működik. Rendelés d. e. 10-11, d. u. 2-3 órakor, a Trumbićeva-ul. 8. sz. alatti rendelőben. Tagfelvétel ugyanott az irodában.

Ne mulassza el szerencsésjét! Műllomos lehet! Rendeljen osztálysorsjegyet az ország legszerencsésebb sorsjegy-árusítójánál, Gyetvai Lajosnál Bácska-Topolán. Töltse ki a mai laphoz mellékelt rendelőlappot és a Gyetvai-cég azonnal küldi a szerencsesorsjegyet.

KINTORNA

— Adsz-e ujévi ajándékot a feleségednek?
— Igen.
— Mibe fog kerülni?
— Két-három hónapba.

A férj: Nem birom ezt az életet tovább! Agyon fogom magam löni!
A feleség: Én is!
A férj: Ja?! Akkor én még meggon-dolom a dolgot!

A rabbi karácsonyeste véletlenül betopan Kohnhoz és az egész családot a karácsonyfa alatt találja.

— Semá — kiált fel a rabbi — karácsonyfa egy zsidóházban.
— Rabbi, mink ezt csak a cseléd kedvéért csináljuk.

— A cseléd kedvéért? Hiszen nincs is cselédedek.
— Elég baj az. Azért kellett ezt a nagy fát magamnak hazacipelnem.

Egy fiatalembernek kiesik a zsebke-dője, amelynek a végén csomó van. Brumzala odalép hozzá:

— Barátom, magával nagy szeren-csétlenség történt.
— Mi... mi?
— Elvesztette az emlékezőtehetségét.

KÖZGAZDASÁG

Könnyítések a magyar vízumok beszerzésénél. Az utazó közönség kényelme érdekében a magyar vízum beszerzése végett a feleknek nem szükséges a magyar követség utlevélhivatalánál Beogradban személyesen jelentkezniök. A nem személyesen jelentkezők utlevelei a láttamozás beszerzése céljából 1927 január 2-től kezdődőleg a felkért vidéki SHS kereskedelmi kamarához, a noviszadi Putnik utazási irodához és a beogradi Magyar Kereskedelmi Megbizottához (Beograd, Palata Akademie) is benyújthatók, illetve megküldhetők.

Az utlevelek átvételére felhatalmazott fenti intézményekhez benyújtott, vagy azok címére postán megküldött utlevelek — vízummal ellátva — haladéktalanul lesznek a felekhez visszajuttatva.

Uj okmánybélyegeket hoznak forgalomba. Beogradból jelentik: A pénzügyminisztérium február elsején új okmánybélyegeket hoz forgalomba. 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50, 250, 500 és 1000 dináros értékű új okmánybélyegeket lesznek, míg a régi kibocsájtású bélyegek közül a 0.10, a 0.20 és a 0.50 dináros okmánybélyegek továbbra is forgalomban maradnak. A forgalomból kivont bélyegeket május elsejéig beváltja az államkincstár.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett szám a hallásmódszt jelenti)
Vasárnap, január 2

- Bécs (517.2): 10.30: Orgonahangverseny. 11: Szimfonikus hangverseny. 16: Koncert. 18.15: Kamarazene.
- Milano (315.8): 16.30: Ének. 20.45: Az »U. R. J.« hangversenye. 22.45: Jazzband.
- Prága (348.9): 10: Mise. 11: Matiné. 18.30: Koncert. 20.02: Szórakoztató zene. 22.15: Táncczene.
- London (361.4): 16.30: Katonazene. 22.15: Koncert. 22.35: Zenekari hangverseny. 23.10: Koncert.
- Róma (454.5): 10.30: Egyházi hangverseny. 17.15: Jazzband. 21: Operett-részletek.
- Berlin (483.9): 9: Istentisztelet. 11.30: Táncczene. 16.30: Kamarazene. 20: »Börgegér« Strauss operettje. 22.30: Táncczene.

Az ujesztendőben minden rádiósnak jó programot, jó rádióidőt és jó vételt kíván
KONRATH D. D. SUBOTICA

- Budapest (555.6): 9.15: Hírek, szépségápolás. 10: Nagymise. 11.45: Szimfonikus hangverseny. 16: Koncert ekszcentrikus hangszerekkel. 20: Hangverseny. 22: Jazzband.

- Hétfő, január 3
- Bécs (517.2): 11: Délelőtti zene. 16.15: Koncert. 20.15: Hangverseny.
- Milano (315.8): 16.30: Jazzband. 20.45: Koncert. 22.45: Jazzband.
- London (361.4): 17: Táncczene. 19: Zenekari hangverseny. 21.45: Mozartest.
- Lipce (365.8): 16.30: Koncert. 20.15: Kamarazene. 22.15: Táncczene.
- Róma (454.5): 17.30: Koncert. 21: Zenekari hangverseny.
- Berlin (483.9): 20.30: Koncert. 22.30: Táncczene.
- Budapest (555.6): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 17.02: Cigányzene. 20: Koncert.

Nem is művészet...

készíteni jó kávét... ha ehhez „Valódi” Franck-kávépótléket használunk, amelyből kiadóságánál fogva már egy kis mennyiség is elegendő, hogy igen izletes és zamatos kávét kaphassunk.

A tapasztalt háziasszony azért mindig csak:

„Valódi” FRANCKOT dobozban vagy csomagban védjeggyel vásárol.

Reuma
Köszönőlevél
Dr. J. Rahljev Beograd, Kosovska 43
Nagy tudású Doktor Ur! Mély tisztelettel kérem, hogy sziveskedjek apám címére utánvétel egy üveg Radio Balsamika orvosságot küldeni. Egy évvel ezelőtt, 1925-ben kaptam Öntől három üveggel ebből az orvosságból és most remélem, hogy ez az egyetlen szer a reuma ellen. Ezért ajánlottam az apámnak, hogy próbálja meg a Radio Balsamika-val való gyógyítást. Ezen az uton mindkét Önnel meleg köszönetet az Ön orvosságáért, mely megővött engem a nagy betegségtől. Ujljan (Dalmacia) 1926 október 29. Teljes tisztelettel Viktor Mirković, a „Tri Sestrice” igazgatója.
A „RADIO BALSAMIKA”-t készíti, adja és utánvétel szétküldi Laboratorija „Radio Balsamika” Dr. J. Rahljev Beograd, Kosovska 43. főszt. szint 6. 11891

TÖZSDE

Zürich, dec. 31. Zárlat: Beograd 9.135, Páris 20.475, London 25.1175, Newyork 517 háromnyolcad, Brüsszel 72.10, Milano 23.25, Amszterdam 207, Berlin 123.15, Bécs 73.05, Szófia 3.725, Prága 15.325, Varsó 57.5, Budapest 72.40, Bukarest 2.70.

Beograd, dec. 31. Zárlat: Páris 225.50, London 275.22, Newyork 56.64, Brüsszel 789, Genf 1096, Milano 256, Berlin 13.49, Bécs 799, Prága 168, Budapest 795, Bukarest 29.50.

Zagreb, dec. 31. Zárlat: Amszterdam 2269—2275, Bécs 79850—80150, Berlin 134970—135270, Budapest 793—796, Trieszt 25456—25656, London 27485—27565, Newyork 5663—5683, Páris 22429—22629, Prága 16770—16850, Zürich 109450—109750. Valuták: Dollár 5590—5610, Osztr. shilling 80350—80650, Csehszl. korona 16560—16640, Francia frank 222—224, Német márka 134350—134650, Svájci frank 108350—108650, Lira 251—253, Magyar korona 78350—78650, Holland forint 2247—2253, Román lei 2575—2625.

Noviszadi terménytözsde, dec. 31. Buza 1 vagon szeremi 75—76 kg.-os 291 dinár, 1 vagon bácskai 285 dinár. Zab 1 vagon bácskai 100% kassza 160 dinár. Tengeri 1 vagon bácskai 139 dinár, 1 vagon 2—3%-os 147.50 dinár, 6 vagon március-aprili-májusra 158 dinár. Irányzat változatlan. Forgalom 11 vagon.

Szombori terménytözsde, dec. 31. Buza bácskai 76 kg.-os 282.50—287.50, 75 kg.-os 280—285, bácskai Tisza-slep 285—290, bánáti slep 285—290, rozs bácskai 215—220, zab bácskai 157.50—160, szerémségi 160—162.50, árpa 185—190, 190—195, tavaszi 210—220, tengeri új januárra 35—137.50, bab fehér 155—160, liszt nullás 440—470, kettős 390—420, ötös 340—370, hatos 270—290, hetes 192—210, korpa 115—120. Irányzat változatlan, forgalom 33.50 vagon.

Budapesti értéktözsde, dec. 31. Magyar Hitel 358, Osztrák Hitel 139, Kereskedelmi Bank 1370, Magyar Cukor 2470, Georgia 317, Rimamurányi 219, Salgó 628, Kőszén 5180, Bródi Vagon 72, Beocsini Cement 1925, Nasici 1745, Ganz-Danubiusz 2420, Ganz Villamos 1510, Athenaeum 260, Nova 415, Levante 228. Irányzat: tartott.

Budapesti gabonátözsde, dec. 31. A gabonátözsden vontatott forgalom mellett az irányzat úgy a készáru-, mint a határidőpiacon változatlanul tartott. Hivatalos árfolyamok ezer koronában a határidőpiacon: Buza márciusra 416.50—417, zárlat 416—416.50, májusra 417.50—418, zárlat 417—417.50, rozs márciusra 327.50—328, zárlat 327—327.50. A készárupiacon: Buza 377.50—410, rozs 307.50—310, árpa 235—255, sörrárpa 300—350, zab 227.50—237.50, köles 190—200, tengeri 202.50—207.50, repce 565—570, korpa 165—170.

Barátainak boldog új évet kíván

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megrendelőinek, üzletfeleinek boldog új évet kíván

MINERVA NYOMDA

A Minerva nyomda könyv- és zeneműosztálya az újból is kéri tovább a szives pártfogását és érdeklődését.

Mélyen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

Sztipics Márkóvendéglős
(Városi zenede alatt)

Boldog új évet kíván igen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek

Vidra Mihály

a „Lloyd” főpincér

Boldog új évet kíván t. vendégeinek, jóbarátainak és ismerőseinek

**Varga József főpincér
és Fazekas József reggeli számoló**

Szerb Király Kávéház

A Srpski Kralj étterem mélyen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

Somogyi József

éttermi főpincér

Igen tisztelt vendégeinknek és ismerőseinknek boldog új évet kívánunk

Kazinczy István

főpincér

és Vili

reggeli számoló, Beograd Kávéház

Mélyen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

Lengyel Vilmos

„Lloyd” vendéglős

Jobb és boldogabb új évet kívánok t. vevőimnek

Pero Vujković

Igen tisztelt vevőinek boldog új évet kíván

KORHEC HENTES

Kellemes és boldog új évet kívánok t. vevőinek, megrendelőinek és ismerőseinek

SCHLAGER HENRIKbőröndös és bőrdivatáru specialista
Aleksandrova utca 1.

Boldog új évet kíván üzletfeleinek és jóbarátainak

Hauer József

Senta

Boldog új évet kíván t. vevőinek

Matija Reh cég

a Zwicky-féle svájci sajtógyár és a karováci piperszappangyár vez. irk. képviselője.
Királyi udvari szállító.
Subotica, Fra Jese trg 6. szám

Boldog új évet kíván

= vevőinek, vendégeinek és ismerőseinek =

Monasevics S. Dusán
divatárháza, Novisad
Braća Novakovićszabók és ruhakereskedők, Novisad
Pašićeva utca**Truppel Bela**

hangszerkereskedő, Novisad

Gutmann Alex

szállító, Novisad

Fischer J. és Fia

Novisad

**Monasevics
és Stanisić**

divatárháza, Novisad

Spillercsemegéüzlet, Novisad
(/asember palota)**Drogeria „Hygea”**K. Živojnović, Novisad
Trg Oslobođenja 2.**Nettel és Farkas**

szőrmeárháza, Novisad

„RAD”papir- és írószerkereskedés, Novisad
Jevrejska utca 14.**F. Dietrich**

bőrdíszmü üzlet, Novisad

Grand Hotel**„Sloboda” R. T.**

Igazgatósága, Novisad

Burghardt Dánielrövid- és öltő-, díszmüüzlet
Novisad**Kovács János**fűszer- és csemegéüzlet, Novisad
Magyar u. ca 60.**Klein és Freygang**

órász és ékszerész, Novisad

Wiegenfeld Jásaangol szövetraktára, Novisad
Kr. Petra 13.**Tausch János**

órász és ékszerész, Novisad

Seidling Pál

órász, ékszerész és optikus, Novisad

Lustig Lajos

bank és váltóüzlet, Novisad

Kardos hirdetői odaNovisad, Vilsonova trg 7.
Telefon 3-70.

A Senta Gőzfűrés R. T. üzletfeleinek boldog új évet kíván.

Igen tisztelt vevőimnek, üzletfeleimnek, jóbarátainak és ismerőseimnek boldog új évet kívánok

Drenkovic János

fűszer- és csemegekereskedő

Boldog új évet kíván igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Dudás József

hentes és mészáros

Boldog új évet kívánok t. vevőinek és ismerőseinek

Thurzó Gyula cipész

Karadjordjev trg 5.

Üzletfeleinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

Schossberger Adolf cég

Novisad

Igen tisztelt üzletfeleimnek, ismerőseimnek boldog új évet kívánok

DULIC PÉTERhentes és mészáros, Subotica
Skotus Viator ul. 7.

Üzletfeleinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

Papyrus könyvkereskedés

és

Schmolka hirdetőiroda

Boldog új évet kívánok t. vevőimnek és ismerőseimnek

KARLO PERLES

kolonialna agentura, Sombor

Boldog új évet kíván üzletfeleinek, barátainak és ismerőseinek

HERING

asza ocmaster, Sava Tekelija 16.

Boldog új évet kíván üzletfeleinek és ismerőseinek

Jára M.bor, palinica és likőr nagykereskedő
V. Bečkerek, Pup nova (Árpád) u 5

Boldog új évet kívánok összes vevőimnek és jóbarátainak

Simon Bla Senta

Bergel Leo ikőrgyár közl. irod.

Boldog új évet kívánok összes vevőimnek

Huszágh Jenő

senta mészáros és hentes

Boldog új évet kívánok üzletfeleinek és barátainak

N. Ignác Klein

rőfősnagykereskedő, Senta

Zelger és Klein

senta kötött, szövött rövidáru nagykereskedés boldog új évet kíván üzletfeleinek és jóbarátainak

Igen tisztelt vevőimnek, ismerőseimnek, boldog új évet kívánok

Krekus óraspecialistaSubotica, Rudićeva utca
ékszerészek során

Igen tisztelt üzletfeleimnek, ismerőseimnek és barátainak boldog új évet kívánok

Deutsch Józsefórász és ékszerész
Subotica, Save Tekelija ul. 4

Mélyen tisztelt rendelőimnek és ismerőseimnek boldog új évet kívánok

Wesziák Mihály

Subotica, Aleksandrova u. 1

Igen tisztelt vendégeimnek, jóbarátainak és jóismerőseimnek boldog új évet kívánok

Fillinger Ferenc

a Korzó kávéház tulajdonosa

Igen tisztelt vevőinek boldog új évet kíván

Ujainić i Todorovićfűszer- és csemegearu cég
V. BEČKEREK

Vevőinek boldog új évet kíván

Steinfeld

fűszerkereskedő, Vilsonova ul.

Igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

„Nada” drogéria

Kollár és Gabrics

Igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

NOJCSEK GÉZA

fűszerkereskedő

Boldog új évet kívánunk m. t. vendégeinknek a Városi kávéház főpincérei **Árpika, Gyula** és **Gyuri bácsi** a reggeli számoló

Boldog új évet kívánok m. t. vendégeinek és ismerőseinek

Horváth Lajosvendéglős
és a Polgári Kaszinó bérletje

Boldog új évet kívánok m. t. vendégeinek és ismerőseinek a Seibold-féle vendéglős tulajdonosa

Weitman Péter

Boldog új évet kívánok mélyen tisztelt vevőimnek

Székely Mátyás

divatáru kereskedő

A „SRPSKI KRALJ” kávéház és étterem mélyen tisztelt vendégeinek boldog új évet kíván

Koloman Gervein

Barátainak, üzletfeleinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

Mita Berberski

mechan. vállalat, V. Bečkerek

Boldog új évet kívánok vendégeinek és ismerőseinek

Gombár Józsefvendéglős, V. Bečkerek
váltó Scheirik-féle vendéglős

Vendégeinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

Veréb Nándor

Novisad

A „Fehér Ökör” vendéglő és étterem bérloje

Igen tisztelt vevőimnek, rokonnaimnak, jóbarátainak és ismerőseimnek boldog új évet kívánok.

Faragó Béla
mészáros, Subotica

Boldog új évet kíván összes ismerőseinek és barátainak

Madaczki M. Kálmán

az Oblasna Inspekcija Rada hivatalnok

Tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

ANDRÁSI és FAZEKAS
Subotica

Boldog új évet kíván t. vevőinek, ismerőseinek és barátainak

Kukic és Schick

Subotica

Boldog új évet kíván vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Ergh Jakab és utóda
Fuderer Mihály
sültőmester

Boldog új évet kíván a Városi Kávéház vendégeinek

Özv. Jurics Béláné

Boldog új évet kíván vendégeinek és ismerőseinek

Gergics Antal

a Városi Kávéház vezetője

Boldog új évet kíván üzletfeleinek és jóbarátainak

Horváth cserép- és palafedő

II. Paja Kujundžića ul. 97.

T. vevőinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

Braun Fülöp

a Bácsmegyei Napló árasi. ója

Vel. Beč cerek

Igen tisztelt vevőinek, barátainak és ismerőseinek

szerencsés újévet kíván

FUCHS OSZKÁR

kü.önle es bélyeg az t tulajdonosa Novisad

Boldog új évet és sok szerencsét kíván vevőinek és jóbarátainak

Lányi fűszeres

Boldog új évet kíván jóbarátainak és vevőinek

„Palma” cipőárház

Tulajdonos: Martin Eu lándor

Rendelőimnek és barátainak boldog új évet kívánok

Krizzán Simon
férfiszabó

Boldog új évet kíván t. vendégeinek és jóakaróinak

Kladek István

National szálloda

Igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

Kurteš Miloš

fűszer- és csmegekereskedő, Subotica

Huspi c. Telefon 483.

Igen tisztelt vendégeinek és ismerősernek boldog új évet kíván

Dózsai István vendéglős

Paja Kujundžića ulica

Hirdetőinek boldog új évet kíván

„Reklam” hirdetőiroda

Novisad, Vilsonov trg 7.

Boldog új évet kívánok vendégeimnek és ismerőseimnek

Mijandšićs Milán fodrász
(a zenede alatt)

Újév napján vendéimet üzletemben tömésvirslivel és háromszilagos konyakkal vendégelem meg.

Boldog új évet kíván üzletfeleinek és ismerőseinek

Bristol-traffic

Novisad

Željczkova ulica 27. szám.

Az állami osztálysorsjegyek előruktója.

Összes vevőinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

L. wenthal Henrik

M. t. vendégeinek és ismerőseinek boldog új évet kíván a **Vass Ádám** féle vendéglő tulajdonosa

Vass Elemér

Boldog új évet kíván vevőiknek, jóbarátainak és ismerőseiknek

Braća Littmann

Boldog új évet kíván ügyfeleinek **GLOBUSÜGYNÖKSÉG**

Gunech Árpád,
Subotica,

Boldog új évet kíván k. vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Csomasz Dezső

a Nemzeti szálloda éttermi főpincére

Igen tisztelt üzletfeleimnek, jóbarátainak boldog új évet kívánok

Künstler Ernő

url divat szabó, Sokolska ul.

Igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog új évet kívánok

Nyilas és Csajkás

órás és ékszerész Huspiac

Boldog új évet kíván vevőinek és ismerőseinek

Letić és M.šić

rűfős divatárház, Novisad

Kralja Aleksandra ulica 4.

Városháza mellett

T. vendégeinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

Solz Károly

„Kraljica Marija” söröző és étterem bérloje, Novisad

Boldog új évet kíván

TOMAS EMIL

cipészműhely

Novisad, Kralja Petra ulica 19

Vevőinek és ismerőseinek boldog új évet kíván

Braća M.šić

papir és könyvkereskedés, Novisad

Kralja Petra ulica

Vendégeinek és barátainak boldog új évet kíván

Váradi Lajos

„Elit” kávéház bérloje, Novisad

Vilsonov trg 7.

Boldog új évet kíván vevőinek és ismerőseinek

„AUTOCAR”

műszaki vállalat autók és gépek eladására, Novisad

Trifkovičev trg 5.

Üzletfeleinek és jóbarátainak boldog új évet kíván

Cvejanović és Šustran

férfiszabók

Novisad, Laze Telečevog 3.

Boldog új évet kíván

„RAD”

tőzsde és pirkereskedés, Novisad

Jevrejska ulica 14.

Tisztelt vevőinek boldog új évet kíván

Steva M. Dundjerov

rűfős divatárháza, Novisad

Kralja Petra ulica 13.

Üzletfeleinek boldog új évet kívánunk

Löwinger

és Aftergut, Senta

Boldog új évet kívánok a Bácsmegyei Napló kihordói.

Boldog új évet kíván vevőinek és jóbarátainak

CZEISLER KÁROLY

déli gumókereskedő

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy vel. kikindai **városi kávéházat**

elválva társamtól, saját nevem alatt vezetem. A t. utazók szives figyelmét bátor vagyok szállodám mintegy 25 elegáns szobájára felhívni. Lakóim nagy árengedményt kapnak napi kosztál. A közeledő ünnepekre való tekintettel újból felhívom a közönség figyelmét hirneves cukrászdámra, hol naponta a legfinomabb sütemények, desszertek és teasütemények kaphatók. Ünnepi lakomákra megrendelésre is készítek. Kitűnő csokoládékavé és kuglof minden délután. Kávéházamban kitűnő ételek és italok és pontos kiszolgálás. Elsőrangú cigányzene. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

Vel. Kikinda, 1926. december hó 25-én.

Kiváló tisztelettel!

11856 Friedmann Mór kávé és cukrász.

GRAND HOTEL, POŽAREVAC (S. ERB.A)

elegáns, újonnan berendezett jobbirnevű szálloda, étterem és kávéház

hosszabb szerződéssel, kedvező feltételek mellett átadó. — Bővebbet

Rácz Lajos szállodás, Požarevac

KEZELÉSI ÉS IPARBANK R.T., NOVISAD

HIRDETMÉNY.

Értesítjük a t. betevőinket, hogy a nálunk elhelyezett állandó betétek kamatlábát 7%-ra, a folyó betétek kamatlábát pedig 6%-ra szállítjuk le 1927. január 1-től kezdődőleg. A betéteket mindenkor bármily összeg erejéig felmondás nélkül fizetjük vissza.

Novisad, 1926. december 22.

12 53

Az igazgatóság.

Leipzig mintavásár!

Európa legalkalmasabb vásárlási helye!

Tavaszi vásár

1927 március hó 6-tól 12-ig!

11.000 kiállító 21 országból;

150.000 vevő 44 országból;

1.600 árucsoport különféle szakmából;

gombos:ű.öl a teherautólg.

Közelebbi felvilágosítást nyújt:

Moser és Wertheim, Novisad

Balkangesellschaftstelle des Leipziger Messeamtes — Beograd, Čubrina ul. 8

Leszállított béláarak

I. száraz marhabél 55.— dinár per 100 méter
II. " " 40.— " " 100 "
III. " " 30.— " " 100 "

Kapható a D. D. za Izradu Creva — a Bélipar RT.-nál — Subotica, Petrogradska ul. 46 Telefon 229

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek akik felejthetetlen jó férjem elhalálása alkalmából adományaikkal és részvétükkel fájdalomukat enyhítették, — ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Vidákovics Menyhértné és családja

12017

Felhívás

A Slavia, Jedinstvo és III. ker. temetkezési egyesületek vezetősége, közösen elhatározta, hogy nem várják be felebbezeik ügyében az államtanács döntését, mert az hosszú időt vesz igénybe (egy évig is elhúzódhat) s azon kívül annak kedvező elintézése esetén sem tudnának jelenlegi alapszabályaik nagy terhek mellett zavartalanul működni, hanem egyesülnek, s mint új egyesület folytatják működésüket. A régi egyesületeket a keresk. min. rendelete értelmében likvidálják. Az új alapszabály kidolgozása tekintettel az eddigi tapasztalatokra nagy körültekintéssel történt, több szaktekintély és ügyvéd közreműködése mellett. Az új egyesület elismeri a tagok által történt eddig befizetéseik teljes összegben és ugyancsak az eddig elhunyt tagok kedvezményezettjeit végkielégítésben részesíti.

Felhívjuk a fenti egyesületek kedvezményezettjeit, hogy legkésőbb 1927. január 5-ig jelentkezzenek a volt »Slavia« temetk. egyesület helyiségében (III. Bene Sudarevićeva 52. volt Margit-malommal szemben). Az új egyesület csak azon tagoknak ismeri el jogait, ill. veszi fel, kik ezen jelentkezésnek eleget tettek. Jelentkezéskor a könyvecske nyugta ellenében átadandó. Jelentkezéskor minden tag 30 dinárt tartozik fizetni felvételi díj címén, az átszervezési költségekre és az új könyvecskére.

Subotica, 1926. december 28-án.

Marko Kujundžić s. k.

Joso Tumbas s. k.

Dijuka Marković s. k.

12185

FELHIVÁS

hetibetétegyezésre

a Centralna Banka K. Z.

előbb Subotica Ónászélyvő Szövetkezet január 1-én induló

XX. évtársulatában.

A hetibefizetés

a tőkegyűjtés legkönnyebb módja 5 dinártól korlátlan összegig teljesíthető és hitelalapot teremt mindenkinek

Kiszagdik és kisiparosok

részére külön hitelcsoport bekebelezési vagy kezességi alapon

Közszéges takarékbetétek felmondás nélkül, előnyösen gyümölcsöztetnek

Kézizálogosztály

ékszerekre, ruhaneműre és mindenféle árura

Külföldi pénzek vétele és eladása

Allandó effektív készletek

All. osztálysorsjegyárusítás

Subotica Aleksandrova u. 4 1196

Autógummit

külsőt és belsőt, valamint hócipőt vagy kanizál

Kohl és Orth Novi-Vrbas

Átutazók.

A subotica vasúttal szemben levő „Obilje” vendéglőit átvettem, szépen átrenováltam és barátságos otthonnak rendeztem be, ahol a t. közönségnek kitűnő olcsó konyha és elsőrendű falok állanak rendelkezésre. Pontos és udvarias kiszolgálás.

A t. közönség pártfogását kéri

Jovan Vučak

12072

Upozorenje javnosti

Ovime upozorujemo cij. javnost da g. Josip Kraus iz Osijeka (Majurska ulica) nije više „Generalni zastupnik” našega društva i prema tome ovaj nije ovlašten prima'li poslove za nas niti ubirati ikakav novac. Ako ikogod unatoč tome uplati g. Josipu Krausu bilo kakav novac, to mi ovome ne ćemo priznati istu napatu.

U Zagrebu, dne 24. decembra 1926.

Uzajamno osiguravajuće društvo u Ljubljani

Podružnica Zagreb, Hatrova ul. 12

12169

Paraszanatórium U. I. Boc Kere en

minden betegség gyógyítására.

Modern berendezés. Tudományos ellátás és kezelés.

Orvos és tulajdonos:

Operatőr:

Dr. Heinermann Dr. Kamenković

1190

Telefon: 112.

Gyógyászok és orvosi fiókák

Ajánlatok azonnali eladásra.

iparvasuti tölgytalpfát

(1,20, 1,30, 1,50) 1,80-as (14x20) tölgyoszlopot

Rendkívül előnyös árak!

Berger i Paunz Osijek I.

Távíratok: Bergrauzug, 1100. Szilágyi körút 71. sz.

Kérjen ajánlatot!!

Becced-Bors, új típus, 8 hengeres 1.50 00 dinártól felebb
Latra 680 0 dinártól felebb
Hansomag 36000 dinártól felebb

HASZNÁLT AUTÓK:

1 Steyr 4 üléses, 1 Beaz 10/30, 1 Daimler 8/24, 2 Ford teherautó, 1 Ford on Oliver-ekes, 2 hónapig volt használatban
Minden kocsi új gumiabroncsban. Nagyon olcsó árak!
Autóspeciális raktár Szabad, Sibinjariu, Jaska u. 22

Üy

anyag és szerszámok árak

aki mint ilyen már gyártóvalnál működött és a szerszámmanipuláció tökéletesen érti

megfelelő lastkanha

Ajánlatok az eddigi működés és a futási igények megjelölésével a következő címre küldendők:

Serbische A. G. für Maschine- und Waagenau, Bratslavac

2111

Mélyen tisztelt vendőinknek felhívjuk a figyelmet, hogy karácsonyi kedvezményt adunk és pedig:

1-a papír (ju dió) 10— din. 1-a aszalt szilva 8.— Pörkölt kávé különféle minőségű 56— din.—tól 90— din.—ig. A onkivül tea, rumok, igu urók, bo ok, poszgek és más an vizek legújtanosabb n kaphatok.

Kukié i Schik

Subotica, Aleksandrova ul. 13.

Legkisebb rendezés is házhoz szállítva.

Bosna fakereskedős Bosna fakereskedős

Tűzifa

hához szállítva, négy darabba vágva, leaprítva, száraz, egészséges, rohadás- és nyersfémmentes keményfa 100 kg-ként D. 30
Gyertyán hasáb 100 kg-ként D. 31
Lecta átlágyított, csomókba kötve 100 kg-ként D. 28
Tovább minden más fajta fa egelőcsőbb napi áron
A mérésért, arantáértunk. Szolid és gyors kiszolgálás

BOSNA FAKERESKEDÉS

SUBOTICA, TELEFONSZÁM 312. 1963

HANGSZERIPARTELEP

Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb eszközök. Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb eszközök. Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb eszközök. Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb eszközök. Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb eszközök.

S. MACHNITZ, SUBOTICA

(Reichl-palota mellett) 107

12014 Naponta

triss battery

gyári áron

S. AD. ENGL

SUBOTICA

Visszonteladók kérésre zseblámpa- és öngyújtó árjegyzékem.

Mindenki csak a PYRAM

cipőkrém használja!

ZONGORÁK, P'ANINOK

harmonikumok, gramofonok és lemezok, harmoniák, réz- és felfűvőhangszerek, hegedők, sámburák, hurók, stb. legelőcsőbb bevásárlási hely minden

PRÁGAI

zongora és hangszerárúháza marad.

Óriási választék! Eredeti gyári árak!

Főúttól Vel. Kikindán, saját házban

Táv. rda-utca, most Doszítjeva ulica 121. szám alatt.

SPECIALIS UZEM

RADIÓ, AUTOMOBIL és STABIL AKKUMULÁTOROKBAN

Ujjonnan épít mindenből a akkumulátor telepeket javít és tölti bármilyen gyártmányút a legújabb gyártmányú anyagok, carancéval.

E szakmában bárkinek szaktanácsot adunk ingyen
WILHELM LÁSZLÓ, PAŠIČEVA UL. 2.

12010

PAPLANOKAT

nagy választékban Din. 130.—tól feljebb.

S. KRAMER, SUBOTICA

Tumbićeveva ulica 11. (Citrkeptec).

1046

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE!

11807 PROBST & Co Langau Pohozas Emenialli szőlő Marko Toll Viteza	"DERLY" Saj-ésVajtermelés Rt. Budapest. "Pálpalota" "Kastel" "Rozovci" "Roquet" cema esaltok	ALKMAAR (Hollandia) Valodi eidami szőlő	ARNOLD SØRENSEN RIGA (Lettország) Finom hal- konzervek	E. GRÄFE Altena-Ottensen Kelettengeri halkonzervek	MORAVSKÉ PIVO M. SCHOTT SUCC STRAŠBOURGE Pástétokek és finomkonzervek	VON REGURČIĆ DR. KRIŽEVCI Szonka és fűstölthus- áru gyára	GEZA ADLER I SIN NOVISAD Gyógykezes- tek és karabadi eszközök MARE: Sprudelschatz	BUZOLI H & Co SPIT Marasquinó likőr és eszegeg borok
---	---	---	---	--	--	--	---	---

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT VADASÁG ÉS ÉRTELMI "ALIMENTARIA" ÖGYŐK ÉS BIZONA Y NOVISAD

LEVELEZÉS

Irma! Vgya, hogy arca-nak, nyakának, kezének, bőre-ud, sima, tőr-onyos, ru-almas legyen, arca ne legyen nagyon zsíros vagy nagyon száraz, hogy ne legyen ajta börtök, bőrsenes, patánas, ne legyen foltos, érdes és fonyadt, sem pedig ráncos és friss színe miúdig róz-á-árnyalatu legyen — teljesül, ha Nifma-kreemet és Nifma-pomádét használ. Kaphat-mindenütt. Postai szétküldés: „Nifma” laboratórium Novi-Sad. Postafiók 162. 11397

«D» jeligét kérem, ujtasa meg, mert főposta nem to-vábbította, «40 D» jeligére novisadi kiadóba kérem. 12065

Völezvények ne nősiületek addig, amíg nem vásárol-tok csodaszép bécsi cilin-dert soha nem hallott ol-csó áron Sugár Pélánál. Subotica. Aleksandrova 9. 12089

Intelligens vigkedélvü ö-zvegvasszony megismer-kedne szórakozás céljából középkoru uriemberrel. — Leveleket «Tuma» jel-igére a kiadóhivatal to-vábbít. 12182

Szellem sport. Feltétlen mű-vélt, magas színvonalon járó egyénekkel levelez-nénk mindenről. Leveleket «Szellem sport» jeligére a kiadóba. 12130

Uri és női fodrász-szal-nomat megnagyobbító tam-ahol leszálító áron bu-bi-hajvágások 8 dinár-ét, diák-hajvágás 6 D, fej-m sás 6 D, hosszuhajvágás 8 D, ondo-lás 8 D, ma ikör 6 D, arc-ápolást, hajfestést, parókaké-szítést és babajavitást a leg-olcsóbb áron végezzünk. —

LAGNER

uri és női fodrász-szal-nokban, Subotica, Pašičeva ul (Edénypiac.) 899

HÁZASSÁG

Házasságot előkelő kö-rökben díszkréten közve-tít «Amor» házasság-ze-vetitő iroda. Temesvár, Városház u. 16. Románia. 11009

Házasságot urikörökben, úgy bel- mint külállamok-ból is létrehozok a leg-na-gyobb díszkrécióval. — Marie Fejes, Vel. Kikinda, Cara Lazara u. br. 1925. 10984

Házasságot legjobb csa-ládóknál díszkréten el-intézek. Megbízást elf-igaz. «Doktorné» Sz. b. -tica. Uticmi: Pašičeva ul. 3. 10977

Középkorú özvegy hölgy rokonoknak, nagyobb va-gyonnal rendelkezik, in-telligens, izraelita, biztos ezisztenciájú uriember-el nyilatni kérem. «Jó per-dia» a kiadóba. 11960

Mea-Crem

legmegbízhatóbb arc-és kéz-ápoló

KORONA GYÓGYSZERTAR VÁROSHÁZA SUBOTICA

FOGLALKOZÁS

Tanonc- és házból való fiút teljes ellátással azo-nal felveszek. Vidékiek előnyben. Nagy Gyula kár-pítos, I. Sokolska ul. 16. 12076

Vállalok könyvlektetést, mérleg készítést elhanva-golt könyvek rendbeho-zását, könyvszakértő mun-kákat, állandó örökönvvé-lést, könyvvel tanítást. Borbély L. magán- és bi-rósági könyvszakértő. No-viszad. Postafiók 75. dor címén B-Topola 11834

Vizsgázott stabilitépsz az összes vezérművekről. Ia-katos állást keres nagyobb üzemenél. Másodgépésznek is elmenne. Motorkezelést elvállal. Cím: Zezula György, Bezdán (Bácska) 11500

Drag, Obradović g. A. irakata Beograd Kr. Milana ul. Uroševa ul. 11. T. 31-91. 952

Főgépész, hosszabb ideig volt malomban sörgyárban és villanytelepeken, állást keres azonnali belépésre. Szíves ajánlatokat kér Papp Imre főgépész, Nagy Sán-

Állást keres önálló perfekt német—magyar levelező kis fizetés ellenében. Bi-zalmi álláshoz kauciót ad. Vállal óramunkákat. Aján-latok «Megbízható» jel-igére Radó szállítási vállal-lathoz Noviszad. Futoški put 11. kéretnek. 11100

Utazó, szerb, német, ma-gyar nyelvismerettel, bár-mely szakmából, jó meg-ijelenéssel felvétetik. — Ajánlatokat «Oladdin» jel-igére a kiadóba. 11962

Vasöntöszegédet, fiatal-t, de jó munkást felvesz Vasöntöde. Ada. 11980

Franjković Gusztáv

lakatos és autogén-hegeztő műhelye SUBOTICA Ivan Antunovićeva ul. 5. a va utallo és-nál.

Elvált lakatos- és vízvezeték- és kovács-munkák, géprészek és gumunkák készítését. 750

Főtechnikussegéd, ki a technika minden ágában perfekt, megbízható jel-lemű, önálló munkae-ro, január 15-ére fogorvosi laboratóriumba kerestetik. Ajánlatok a kiadóba. 11982

Főkelő biztosító társaság alkalmozni Bácska, Bánát, Baranyán minden község-ben szorgalmas helyi kép-vetéseket. Ajánlatok ké-remlen a kiadóhivatal-b. «Közi» nagy társaság» jel-igére alatt. 11986

Égőrések ügyes kalapdisz-izáló munkaerő, gépszerelés el. Kalapaszalón Szeged. 11995

Ló munkás férfi- és női munkások munkások fel-veszek. Kovács Lajos Mol-ny. 12002

Területi kézimunka-üzletbe azonnali belépésre felvétetik. Pašičeva ul. 9. 12026

Fodrászsegéd állandó mun-kára azonnali beléphet Benci Adám borbély. Apa-tin. Sörház-ucca 85. 12721

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapos és cím-zetesen számol. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívású jelzés leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Tanulmányi vezető-re zsidó asszony felvé-tetik. Ugvanott botosispán kerestetik. Hercog László gazdasági. Subotica. 12118

Gyógyszersegéd-vezet-őre zsidó asszony felvé-tetik. Ugvanott botosispán kerestetik. Hercog László gazdasági. Subotica. 12118

Házvezetőnőnek aiánk-ozik 23 éves fiatalasszony. Megekereséseket «Gazdasz-sony» jeligére a kiadóba kér. 12191

Fiatal fűszersegéd, ki a szerb, német és magyar nyelvet bírja, azonnal felvétetik. Cím: őzv. Nagy Béláné vegyeskereskedés, Jaša-Tomić. 12178

Helvszerzőirodamba ke-resek és aiánlok szállodai személynéket. Állást ke-resnek: perfekt könyvelő, levelező, irodakísaszonny, gazdatiszt, szállodai és minden szakaszon. Lang agentúra, Pašičeva ul. 3. 11961

Kersek egy értelmes ió-zan szövegszerkesztő, mint munkavezető. Cím a ki-adóban. 12125

Sertésvágást, húsfűstölést vállal Dučić Péter hentes. Skotus Vitor 7 Ugvan-ott 120-160 literes zsír-olvasztó kerestetik. 12039

Üzves solfór azonnali be-lépésre állást keres. Cím: «Reklám» hirdetőben. No-viszad, Wilson Iré 7. 12054

Kerestünk gyári kettelpünk me-gterv z... és ki-ánlatására, jó, álland

REKTÉSZT

Ajánlatok eddigi működés é- fizetési igények f... ünetésével a következő címre küldjendők: Serbis h. A. Tir Maschi e- uti War enbau Brusevac

HALLÓ!!

Legalkalmasabb újévi ajándéknak er deti

GILLETTE

10 késsel és szappannal, eddigi ár 90 dinár

Leszállított reklámár:

65 dinár

Mindenütt kapható!

Idéesség leküzdésére é- talános gyengesé el en sikerrel alkalmazh ó a kéntartalmu

»VENECIN« GYÓGYVIZ IVÓKURA

Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Kiváló orvosok és kórházak tapasztalatairól in yenes prosurák

Fólerakat az SHS-re

Cosmochemia k. d. Zagreb, ulica Račkoga 7a

VÉTEL-ELADÁS

Paulan részletfizetés-re ári áron heti vagy ha-vi fizetésre. Raktáron kott és vatta minden mennyiségben. Paulanok minden színben és minő-ségben 140.— dinártól fel-ebb. Paulan-varrás 55.— dinár. Buliovcé Béláné Német Margit Paulanos, Subotica. Pašičeva 8. — Kérvipiac. Gőzfürdő sor-rán. 9549

2 dinár cukrászitemény 60 di-nár 1 kiló INSTITORISZNÁL Vil onova uica 34 szám. 10116

Nő KÁVEFOZÓT KERESÉK brestovaek - ban j a l szá lo-dám és kávéházam b- boudására. Felelőgositás-sal zokál S ma Jovanović Bor. Z. ut 2. 12172

Uj zongorák raktára Som-borban. Bécsi és berlini gyártmányú zongorák ál-landó nagy választékban vannak. Bármilyen javít-ások olcsón és szakse-ruken lesznek elkészítve. Harkai Ferenc zongoraké-sztő. Sontai ut 2. 10222

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épü-ltetben (kenyérpiac) Telep: Palics-ut, villanytelep mel-lett. Ajánlja naponta friss elő vágott virágjait, rózsá-szekfü, tulva, valamint eserepes virágokat, ciklamen erika, ranunka, cirenária, dél-szaki növényeket, pálmák, díszfenyők. Készít olajgyézsi valamin ményasszonyi csokrokat, színházi díszko-sarakat, halotti koszorúkat, rendkívül olcsó áron. 10312

Szövőszöket minden-nemű amerikai falta, ki-forrott és gyökeres, va-lódi Teleki-féle kiválaszt-asban Berl. dieri oltráso-ka szállít a «Prvi ino-slavenski toznicak Daru-var (Hrvatska). Kertén ártévezeket. 11579

Szövőszöket minden-nemű amerikai falta, ki-forrott és gyökeres, va-lódi Teleki-féle kiválaszt-asban Berl. dieri oltráso-ka szállít a «Prvi ino-slavenski toznicak Daru-var (Hrvatska). Kertén ártévezeket. 11579

Naponta friss pörköltkávét Sugar Manóval Rudics utca

Legolcsóbban vásárol kész férfi-, női- és gyermek-ruhákat. Pöldes Samu úlonnan berendezett ruha-árházában. Gyümölcse-piac, Rudics utca. Divatos férfiöltönyt 500 din., férfi raglán 600—700, flu téll-kabát 475, lánykabát 350, női raglán 550, gyermek kö-neny 250, szőrvény 450, bőrkabát 850, szőrmebél-léssel 975, divatnadrág 225, munkaköpeny 145 é-... 5905

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Diátus és finom házikoszt kapható Zmaj Jovin trg 3. Telefon 363. 11941

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Eladók különféle magánjáró garnitúrák és magányos eséptok kedvező fizetési fel-tételek mellett. Gépekkel csereüzletet is kötök Róza Ferenc, St.-Kanjiža 11742

Színházi hűffé bérbe lesz adva

szóbeli árverésen ja-nuár 5- n d lután 3 órakor a Városi Taka-rekpénztárban hol az árverés fejtétele megtudható a hi-vatalos órák alatt.

Széklet. 40-50 darabot, hüllött fából kersek megvételre kávéház cél-jaira. Andrija Švarc, Oslo-díenia ul. br. 17. 11769

Olcsón eladó: 2 Ganz 34 cm dupla hengerek, különb-öz szűrőcsák, transzmissziók és malom alkatrészek Reichel gépműhely, Novi-sad, Streljačka 47. 11810

Vizes uborka és savanyított paprika kapható a Kemény-féle ecetgyárban I. Voinovićeva ul. 5. 11508

Zongorák Pjanóók a vil g legjobb márkái Huszu le Ártat rás le-izel sre a leg-nagyobb raktár az országban KAIN hangszerkészítő műotica, V rosház- é-ület.

Eladó: 60 nota, atag 110- dánként 16 mázsa buzát termő kitűnő, fekete szántó, ui teiglepületekkel Kan-nakon holdanként 7500 dinárért.

42 hold szántó, szállással és a község központján csinos ház Novakaniásán 330000 dinárért.

160 hold elsőrendű szántó téglavárral, sok szép épülettel, felszereléssel. Diakovón, holdanként 6000 dinárért.

Vendéglő, megélhetést biz-tosító, szép ház és telek-keled Zedniken, 75000 di-nárért. «Bömbes» ügy-nöksége Bačka-Topola. 11945

Klubzarnitúrák, bőrszékek, szakszerű tisztítását, fes-tését vállalja Jellinek, Subotica. Paie Kulundziča 11931

Olcsó váz- és vízárt Ft. ia a S. KRAMMER Visonova ul., Zöldfa- vendéglő mellett 8223 I-a 90 cm. sző eszárga vászon 11-50 din. I-a fehér vászon 10- d n. I-a «Lion» vászon 14 50 din. I-a lepeds ászon 14- din. Paulán há me v-ynben 190-

Lev hózasztalan ártat-ban levő Ford luxus autó és egy 100 mm-es gyűrés csapágy utánvos áron eladó. Hamburger gé-nyvár. Subotica. 11964

Kersek megvételre kevet-set használt névüléss autóit és Ford teherkocsi. Steiner Béla, Vel. Kikinda 11984

Uj év, uj feladatok

Az új év ünnepe a számadások munkanapja. Nemcsak a kereskedő és iparos, de a közélet harcosa is mérleget állít ilyenkor össze az elért nyereségeiről és elszenvedett veszteségeiről, hogy a kiadások és bevételek számoszlopainak szentimentalizmus nélküli viszonyain keresztül lássa meg munkájának és harcának eredményeit. A mérleg beszámoló a multról és horoszkóp a jövőndő elé.

Ha az elmúlt év, mondhatnánk így is: az eddig megélt korszak történetén végigmegyünk s a jelenségeket a kisebbségi küzdelmet vívó magyarság stratégiai követelményeinek megítélése szerint mérlegeljük, akkor a legnagyobb súlyt s a jövőre kiható jelentőséget a magyarság politikai szervezete — a radikális párt között létrejött választási megegyezésének kell tulajdonítani. A magyarság ezzel a megegyezéssel szakított eddigi politikájának — hogy úgy mondjuk — hangulatát tartalmával, szakított az érzelmi, a panaszokból és sérelmekből álló kisebbségi küzdelem módszerével s megtette az első lépést az eredményeket ígérő *realpolitika* felé.

A magyarság eddig kisebbségi küzdelmében egyedül az igazság fegyverével harcolt. Azt senki sem vonhatta eddig sem kétségbe, hogy minden kívánságunk, minden önkívánásunk, minden kintüztölt célunk és magunkra vállalt feladatunk kiállhatta az igazság próbatételét. Minden szavunkon, minden cselekedetünkön ott ragyogott az igazság aranypróbája. A szerencsétlen baj csak az volt, hogy mi az illúzióval tápláltuk, hiteltettük, csaltuk magunkat a politikai küzdelem az igazság történelmi ítélőszéke előtt folyik le s mintahogy a peres fél bizhatik az igazsága érvényesülésében, epügy az igazságba vetheti bizodalját a történelmi küzdelem nagy perlője is. Ha a bíróságok előtt kellett volna kimutatni nagy igazsáikat, ha az állami élet organizációja olyan lenne, hogy a bíróságok után végrehajtás terhével kényszeríthetnénk a kormányzatot, *a mindenkort*, arra, hogy állítson fel magyar középiskolákat s engedje be képviselőinket a törvényhozásba és tartománygyűlésbe, akkor valóban elég erőt, elég hatalmat adna nekünk jogaink kivívására kétségbevonhatatlan, elperelhetően, a történelmi tanulságokon meg-edzett, világító és tűzálló nagy igazunk.

A kisebbségi küzdelmet azonban nem a bíról szék pártatlansága és az igazságot, csak az igazságot kutató elfogulatlansága előtt lehet lefolytatni. Panaszok keresetlevelei, sérelmek ellentmondásai, memorandumok felebbezései *itt* nem sokat használnak. A politika nagy vásár, ha jobban tetszik: *Messe*, kiállítási csarnok és piac, minden párt, minden hatalmi csoport kiállítja választóinak számát és szerveztségének képét, tömegeinek grafikai ábrázolását, befolyásának súlyát s áruba bocsátja kívánságai teljesítéséért, törekvései elismeréséért s követeléseit megvalósításáért. Az igazság csak belépőjegy a vásár területére s ezt a belépőjegyet is szabadon hamisíthatják minden uccasarkon.

Aki *csak* az igazságában bizik, az néma marad örökké. Nincs az a csudatevő hatalom, amelyik az igazság Jairus-lányát életre tudná ébreszteni. Az igazság olyan, mint megrokkant harcoshalmán a mankó. Arra jó, hogy segítségével meg tudjon mozdulni. Bicegni tud vele a szerencsétlen, de a politika néha száguldást követel s olykor rohanást parancsol. A hatalom repülőgéppel és autóval rohan cél felé, az igazság mankóján a *jog* bicegő koldusa hogyan vehetné fel a versenyt a fedett salakpálya győztesen rohanó autózvezetőjével?

A magyarság akkor, amikor a választási megegyezés kezdeményezésére határozta el magát, csak arra az útra lépett, amelyet az erdélyi és szlovenszkói magyarság példái és tanulásai tüzték ki elébe. *Kisebbségek nem harcolhatnak a hatalommal szemben álló fronton.* Jogaink kiharcolása ugyanis emberfeletti terhetek róráns, ugyls legyőzhetőneknek látszanak az akadályok és elviselhetetleneknek a vállalt feladat súlyja. Ha még ezenkívül a hatalommal,

a hatalom minden fegyverével, harci eszközével, ellenséges elfogultságával szemben is kell harcolnunk, akkor eleve elvesztettük a küzdelmet, akkor már eleve rokkantságra és csatavesztésre kárhoztattuk nemcsak magunkat, hanem — ami ennél sokkal fájdalmasabb — népünk nagy igazát, magyar kultúránk, magyar nyelvünk drága jogait.

Ha népünk jogait előbbre akarjuk vinni, kénytelenek vagyunk a legsimább utat választani. Nem lehetünk passzínatus turisták, mikor népünk joga s kultúránk jövője van a tarisznyánkba pakolva. Nem választhatjuk a meredek hegyi utakat, csak azért, mert ott szebb a kilátás. Nekünk nem lehet sport, nem lehet *parforce-vadászat*, nem lehet *szórakozás* a politika, nekünk szegény magyar népünk elárult jogait kell az életertés révébe vinni. Annyi erőnk sincs, hogy a hatalom támogatása nélkül ki tudjuk harcolni jogainkat, ki az a botor, aki azt hiszi, hogy a *hatalommal szemben* is el tudjuk érni jogaink megvalósulását. Nem szabad arra áldozomunk erőt, energiát és harci kedvet, hogy ne vívjuk a hatalom várát, amikor lehetnénk magunk is a vár lakói.

Ez az álláspont nem azt hirdeti, hogy a radikális-párttal kellett megegyezni, bár ebből az álláspontból ma és most valóban ez következik. Politikát csak *mára* szabad csinálni. Az nem politikus, aki a jövő *légvíráit* építi akkor, amikor népe a *jog hajléktalanja*. Ez az álláspont azt hirdeti: *kisebbségi nép csak a hatalom szárnyán emelkedhetik jogai elismerésének magasságába*, a hatalommal szemben nincs életlehetőség, nincs egyenlő küzdelemre kilátás, nincs sikerre remény. A hatalom falán össze zuzhatjuk a fejünket, csak gyerekes fantázia, hü képzelődés, az erőviszonyok kritikátlan mérlegelése hiheti és hirdetheti azt, hogy a türelmetlenség és elfogultság hegykeletébe bezárt kisebbség meg tudja vívni harcát az államhatalom fegyvereivel rendelkező nagy többséggel szemben. Mintha meztelen gyerek akarna megállítani a mindent lehengerlő tankokat.

Ez a mérleg a multra, de ez még nem program a jövőndőre.

A választási megegyezés még nem teszt befejezetté a munkát. *A paktum még nem béke*. Nem lehet megelégni *pro futuro* a legtöbb eredménnyel sem, amit a ma adottságai mellett el lehet érni. Ha megtaláltuk a helyes utat, ne álljunk meg az első lépésnél. *A választási megegyezés csak legyverszűnet, nekünk pedig nem felmondható legyverszűnet, de felmondhatatlan béke kell.* A magyarságban már régen meg van a legőszintébb békevág. A jugoszláviai magyarság is átélté azokat a tapasztalatokat, melyek a *hatalom oldalán* jelölték ki az erdélyi és szlovenszkói magyarság helyét. Mennyi harcot kellett vállalniuk, mennyi gonosz rágalmat elszervezniök, a szándékos félreértések hínárjával hányszor kellett megbirkóznok azoknak, akiknek az volt egyetlen vétkük, hogy *hamarabb* látták meg az egyedül helyes, mert egyedül járható utat, korábban ismerték fel a történelmi figyelmeztető, sürgető tanulságait. Ma azonban *tömegmeggyőződés lett az egyéni véleményből*. Könnyebb előehaladni, ha az első lépést már megtettük. Az utkeresés robotos munkájához képest a megtalált uton való haladás nehézségei el fognak törpülni.

A legnagyobb akadály eddig az volt, hogy a radikális-párt a magyar párt-szervezet teljes *ikvidálását* követelte a megegyezés fejében. Azt hittük, hogy *ez a követelés kiesett a béke feltételéből*. Ha választási megegyezést tudott létesíteni a magyarság politikai szervezete, akkor alkalmasnak tekinthető arra is, hogy külön szervezettel mondja ki és valósítsa meg a csatlakozást. Külön kérdéban is járhatunk azon az uton s afele a cél felé, ahová a hatalom autói tartanak. A mostani választási küzdelem egyes jelenségei azonban arra inthetik a radikális-pártot, hogy *ő követelje a magyar párttól külön szer-*

vezetésnek megőrzését. Vannak ugyanis frakciók, melyek — most ne kutassuk, milyen okból — nem léptek a magyar nép nagy tömegei által helyeselt, a magyarság érdekei által kijelölt útra. Abban a pillanatban, amelyikben a magyar párt felgöngyölté szervezeteit, szétördélné pártkereteit, mindazok, akik most az ellenzékhez csatlakoztak, megalkitanak újra a magyar pártot s a magyar párt tekintélyét, tömegvonzó erejét, zászlaját a maguk politikai törekvései céljára használnák fel — egyszerűen *elfoglalnák a kiürített heddildsokat*. A radikális-párt kell, hogy tisztán lássa ezt a veszélyt: kiépített hadállásokat nem engedhet át egyetlen gesztussal az ellenfelnek. Ha a radikális-párt nem azt akarja, hogy a magyar párt mai vezetői szüntessék be politikai aktivitásukat, hanem azt, hogy hatalmas, megbízható és kompakt tömeg csatlakozzék hozzájuk, akkor *kívánlok* kell a magyarság politikai szervezete-

nek fentartását. Az ugynevezett ellenzék magyarság ennyi szolgálatot mindenesetre tesz a magyarság egyetemes érdekének.

A jövő tehát azt követeli: legyen béke a megegyezésből, a paktum mélyüljön el és virágozzon ki s érlelje a végleges megbékélés kívánatos és tápláló gyümölcsét. Az elmúlt év eredményével csak akkor lehetünk megelégedve, ha kibővíteni, elmélyíteni, fejleszteni tudjuk. Az elméleti viták kora elmúlt, az elbusulásoknak és nekikeseredéseknek romantikus ideje lejárt, el kellett végre indulnunk a *realpolitika szélesülő országútján*. *A jövő azt parancsolja, amire a múlt kötelez:* igyekezzünk szoros barátsággyá fejleszteni az első kézszorítás melegét, a megértés első jeléből segítség megteremtési a testvéri érzést, a fegyverszünet fundamentumára építsük rá az örök béke örök hajlékát. Eredmény csak akkor remélhetünk az új évtől, ha ezt a munkát, ezt a missziót, ezt a küldetést vállaljuk is ez új esztendőben.

Apróságok nagyokról

Irta: Baedeker

Macchiavelli — írja egyik biográfusa — mielőtt az ó-kori klasszikusok valamelyikét, Vergiliust vagy Cicero-t, Sophoklest vagy Aeschylot olvasta, mindig gondos toiletetet csinált (megmosdott és díszbe öltözött), mert annyira becsülte e kifarító szellemeket, hogy csak parádés kosztümben mert a fenséges színpad elé járulni.

Lehet, hogy a jeles firenzei ezzel a hódolattal tüntetni is kívánt a kortársai ellen, akiket nem becsült sokra, s akiknek a kedvéért bizony nem szívesen váltott volna tisztát. De bármi volt az indító ok, amely e nagynevű embert erre a tisztelgésre késztette, az mindenképpen a helyén volt, s az ily melegsűlés tulajdonképpen minden kitünőséget megilletne, akinek a társaságát okulás vagy szórakozás céljából keressük. A magam részéről nagyon méltányosnak, sőt illőnek tartanám, ha minden költőt és írórt (s minden más művészt is a rangja s az érdeme szerint becsülnénk meg legalább a haláluk után, ha már a kortársaik az életükben a kellő tiszteletet nem adták meg nekik.

Természetesen nem volna valami nagyon könnyű annak a megállapítása, hogy közülük kinek milyen öltözék dukálna, főleg azoknál, akiknek az értéke még nincsen véglegesen meghatározva, akiknek a jelentősége még vitás s a halhatatlanságáról még folyik a — jobbára meddő — vitaközös. De bizonyos, hogy Dantet, Goethe-t, Shakespeare-t, Bachot, Mozartot, Beethoven-t, Michelangelo-t, Raffael-t, Rembrandtot, stb. teljes gálaöltönyt (nemzeti díszruha vagy frakk az összes rendjelekkel) illetné meg. Azt hiszem, Petőit, Aranyt és Adyt is teljes ünnepi dresszben kellene olvasnunk, de itt már akadna külvélemény is azok részéről, akik Adyban még mindig pártpóztát látnak, s ettől a korlátolt és korlátozó szemponttól nem tudják észrevenni azokat a becses értékeket, amelyekkel e nagy költő nyelvünket és költészetünket gazdagította.

Egyik-másik irónknál és művészünknel bizony nem tudnánk, milyen toalettnel kell elébük lépnünk. Hiszen olyan is van közöttük, akit a legteljesebb pongyolában (sőt minden festőség nélküli alsóruhában) is szabad volna megközelitenünk anélkül, hogy méltatlanság történne vele. S olyan író is van akárhány, akit csak ágyban kellene olvasni, nemcsak azért, hogy könnyebben aludjunk el, de azért is, hogy demonstráljuk: nem öltöznék neki, ha foglalkozunk veük, sőt nekivetkeznünk, hogy mutassuk, mily messze állanak azokról a szellemektől, akiket ünnepi ruhában látogatunk meg.

Bárminő tréfásan hangzik is, a Macchiavelli udvariasságában van

valami, amit komolyan kell venni. Nem szőszerint persze, s bizonyos, hogy maga a florenai politikus se szőszerint gondolta. Jelbeszédes értelmű a toalettsinálásnak kétségkívül az volt, hogy csak ünnepi hangulatban (amelyet az ünnepi köntös jelképez) szabad ama nagy géniuszok elé leborulni, akik az emberi szellem legértékesebb művelőivel ajándékoztak meg bennünket, az azokban tündöklő eszmékkel magas régiókba emelték föl a mi alantjáró gondolkodásunkat, s olyan isteni gyönyörűséget szereztek az emberiségnek, amiért különös tisztelet dukál nekik.

És ünnepi hangulat, amelyet Macchiavellinél a díszruha szimbolizál.

*
August der Starke-nak, Szász- és Lengyelország sokat emlegetett királyának nem sokkal kevesebb hölgye volt, mint Salomonnak, a Bölcsnek: *hétsház*, de ez a hétsház többet nyomott a szerelem mázsálsóján, mint boldogemlékü Salomon urnak a kerekszám-ezre, nem mintha kövérebbek lettek volna a zsidókirály nőtstényeinél, de a szász fejedelem kivételes erejénél és szerelmi lendületénél fogva. Amint a bayreuthi örgrófné az ő meglehetősen megbízható memoárjaiban írja, a hatalmas férfiúnak nem kevesebb, mint 354 természetes gyermeke született. Azután mondja valaki, hogy nem volt tehetséges ember! (Még nem mondta senki. Az ilyen rekord minden kétkedést letör és minden irigységet is leszerel.)

Elismert favoritja tizenkettő volt, tehát több, mint az összes Lajosoknak. Bizonyára sok időt szentelt nekik, mert e tucat néंबर közül egy se panaszkodott soha, hogy a királyi szeretője elhanyagolja. Mondják (s ezt alig merem följegyezni, mert attól félek, hátha mégse igaz), hogy volt oly nap, vagy éjjel, amelyen mind a tizenkét kedvenc hölgyét meglátogatta, és mindannyit — *pour le bon motif*.

Csodálatos ereje volt. Lópatkókat pusztakézzelettel összetörni, tallérokat a markában összelapítani, a fogával nálánál nem kisebb embert a levegőbe emelni, nála gyerekjátéknak számított. Hasonló erőteljesítményt nem látott még senki se cirkuszban, se a világtörténelemben. (De lehet, hogy kissé túlozták a nagybírást, mert így szokták a királyok iótulajdonságait.) A legenda szerint azért lett oly erős, mert gyermekkorában egy anyaoroszlánnak a tejét itta... Persze, ha a legenda belemarkol valamibe, mindjárt valószínűtlenségek süllenek ki. Mert igazán nem valószínű, hogy a 17. század vége felé a választófejedelmek fiaj mellé oroszlanokat fogadtak szoptatók dadácul. A legenda úgy támadhatott, hogy

alkalmasint egy orosz lány volt az, aki a reményteljes kis herceget az anyatejével táplálta, s ezt a derék leányzót a hagyomány később orosz-lánna léptette elő.

Leghíresebb szeretője az erős urnak Marie Aurora Königsmark grófnő volt, akitől a 354 fű legnevezetesebbje született, a későbbi Szász Möríc, Lecouvreur Adrienne-nek, a híres-jeles színésznőnek a szerelme. E szép liaison-t regényekben, drámában többször megénekeltek. Scribe »Lecouvreur Adrienne« című színművének is ez a tárgya, Brandes pedig Voltaire-ról szóló nagy monografiájában hosszú fejezetet szentel neki.

Königsmark grófnőről egyéb érdekeset is jegyez föl a krónika. Kiválóan bájos nő volt, aki haláláig, amely hatvan éves korában következett be, tudta megőrizni a szépségét. A férfiak még 59 éves korában is bomlottak érte s a nők — nála sokkal fiatalabbak — még ekkor is irigykedtek rája... Még a halál se birt vele. Teteme csak egy esztendővel a halála után indult fölözslásnak, — addig megőrizte egy nyugodtan alvó szép asszonynak minden báját. Ő volt a legszebb halott, aki valaha »élt«.

*

A kiválóan nagye embereknek (akikről azt szokták mondani, hogy van bennük valami isteni) ritkán van olyan udvaruk és oly sok bámulójuk, mint azoknak, akik nincsenek ugyan minden jelentőség híján, de eme bizonyos isteni szikra nélkül szűkölködnek. Az előbbieknek nem lehetnek méltó fiaik és örököseik; az igazán nagy férfiak ritkán van több egy fiánál, s ez az egy is nagy csoda, ha méltó hozzá; s mert a kortársaik nem értik meg őket, nincs is annyi tisztelőjük, bámulójuk és követőjük, mint ama szerencsés kiválóságoknak, akik jóval kisebbek náluknál, de boldogabbak is, mert már életükben hiteltre s követőkre találnak, akik a dicsőségüket zengik, a híruket költik s módszerüket a magukévává teszik. Heine könnyebben csinált iskolát, mint Goethe, aki *nagyobb volt, semhogy iskolát csinálhatott volna, s a gráciák neveletlen kedvencének több utánpótlója akadt, mint a weimári Jupiternek;* s hogy a politikai történelemből is említsek példát, Tisza Kálmán mind többet követtek, mint a nálánál zseniálisabb Szilágyi Deszót vagy Apponyi Albertet. A genie-nek rendes sorsa, hogy nem értik meg könnyen, s az igazán kétségtelen lángelmének meg éppen az a természetszerű végezte, hogy egészen egyedül álljon. Bizonyos, hogy nem az a legkitűnőbb államférfi, s nem az a leghalhatatlanabb költő, akinek — főleg már életében — legnagyobb a sikere s legnagyobb a tábor, amely körülveszi. Ezek az iskolátcsinálók és utánpótló-racsábitók bizonyos közelségben állnak a sok közönséges emberhez, akik köréjük sereglenek, míg a valóban nagyok — az isteni tulajdonságuk — komor fenségükben érthetetlenül magaslanak ki a tömegek közül. A zseni nem szokott divatban lenni, s ezt a dicsőséget átengedi azoknak, akik kisebbek, mint ő: az ügyeseknek, okosoknak és népszerűen teltségeseknek. A politikában azoknak, akik pillanatnyi sikerekre törekszenek s csak a legközelebbi jövőre gondolnak, s a költészetben azoknak, akiknek legfőbb vágyuk a nap könyvét megírni s már életükben elismertetni.

*

A legigazabb emberek egyike — Romain Rolland — mondja: *a világot kevés igazság és sok hazugság táplálja.*

Jó volna, ha megjegyeznék maguknak ezt a mondást azok, akik mindenkitől igazságot várnak s követelnek, maguk pedig vígan s gráciával hazudoznak. Ami engem illet, én fölmentem őket a hazugságra, báne alól *in loro exterio et interno,* s csak azt tartom erkölcselennéközük, hogy ők, igazat a világért sem mondók, a mások hazugságait nem

tudják vagy nem akarják azzal a könnyűséggel tünni, amellyel a magukéit világra bocsátják. Pedig tünnük kell őket, mert azokon épül föl a hazug élet és belőlük éldegél a hazudozásra ítélt emberiség.

Azt az embert, helyesebben azt a bolond rajongót, aki sohase hazudna (s főleg, ha minden igazat, amit elgondol, kimondana) huszonegy — vagy ha különös elnézésre találna, negyvennyolc — óra alatt tébolyházba csuknák. (Ez az egyetlen hely, ahol büntetlenül elmondhat az ember mindent, ami eszébe jut.) S ha olyan vigyázatos és *circumspectus* volna, hogy az igazságainak a kilenczederészét bölcsen elhallgatná, s azoknak csak az így megmaradt tizedét kotyogná ki, akkor talán elkerülné ezt a szomorú internáltatást, de ez esetben is a világ legkellemetlenebb és legkevésbé összehférhető pasasának, ugynevezett lehetetlen embernek kiáltanak ki.

S mily jellemző a hazug korra és a kor hazug jellemére, hogy a tételt, amely szerint hazugságok nélkül nem táplálkozhat a világ, oly igaz ember hirdeti, mint a Jean Christophe és Clérambault írója, — azok pedig, akiknek, mint mindiani szokták, még a zuzájuk is hamis, szemforgatva mindig és lármásan igazságot követelnek. S ez a legnagyobb hazugságuk. Míg R. Rollandnak meg az a szomorú beismerése az ő igazsága.

*

Lesage *Santa Ördög-ének* olyan szenzációs könyvátusi sikere volt, amely még ma is, a Margueritte és Dekobra-féle óriási példányszámok mellett is figyelemreméltó volna. A mű összes kötetel egy héten belül elfogytak, s azoknak az irodalombarátoknak, akik e hét eltelte után jelentkeztek érte, szépen nyugodtan (s esetleg türelmetlenül) várni kellett,

amig a második kiadás elkészül. A vágyakozás e pompás könyv után olyan intenzív volt, hogy vér is folyt niatta. Az első edícióból — ma már nagyon drágán megfizetett s három RRR-el hirdetett ritkaság — már csak egyetlen példány volt a kiadó raktarán, mikor a kérdéses hét végén két uriember egyszerűen jelent meg a könyvesboltban, hogy azt megszerezze.

A könyvtáros sajnálattal jelentette, hogy két eszkimóval szemben csak egy fókával rendelkezik, s hogy e percben csak egy vevőt elégíthet ki. Az ember azt hinné, hogy most művelt franciákhoz illő courtoisie-val a vevők egymásnak fogják fölajánlani a becses példányt vagy szenvedelmes bibliofilék módjára föllicitálják annak az árát, s az veszi birtokba, aki nagyobb pénzálódotat hajlandó hozni érte. De se így, se úgy nem történt. Más idők voltak azok, másfajta emberekkel és másfajta erkölccsel.

Az »affaire«-ből párbaj lett, és pedig ott helyben, mindjárt a békés, muzsáknak szentelt könyvesboltban. Mivelhog akkoriban (1700 körül) karddal jártak állandóan a nemes urak, s ők azok voltak a javából, kirántották azt a hüvelyéből, duellumot vívtak a *Diable boiteux*-ért, s mikor egyikük harcképtelenné vált, a másik, ahelyett, hogy orvosért futott vagy a patikába szaladt volna, diadalmasan csuszattatta zsebébe a hőiesen szerzett zsákmányt, s rohant haza föl vágni és elolvasni a kitűnő könyvet.

Habent sua tata libelli! Ma már a világ legjobb novelláskönyvéért se ontaná bárki is a véret, s ha valamely könyvből már csak egy példány kapható, akkor legfeljebb azon vesznek össze a nyájias olvasók, hogy azt kinek ne kelljen magához váltani.

Emlékezzünk régiekről

Hogyan küzdöttek a régi Magyarország nemze'iségi képviselői az anyanyelven történő oktatásért?

VII.

Szabovlyeovics Mihály a magyar képviselőház 1879 május elsején ülésén a következőket mondotta:

Az állami hatalom azon törekvése, hogy a magyar nyelv a népiskolákban, sőt még a felekezeti iskolákban is kötelezően oktatassék, amennyire káros a szabadság és a civilizáció elvei szerint, legtágabb szabad fejlődési tért igénylő általános műveltségre nézve, annyira lehetetlen és kivihetetlen az oktatás álláspontjáról tekintve. De minden esetre képes a nem magyar nemzetiségű feltékenységét és bizalmatlanságát kihívni, ami bizonyára nem áll az állam érdekében, képes megingatni a nemzetiségek annyira óhajtott szeretetét és összetartását és megszakítani a kapcsolatot, melyet a kisértes e nehéz napjaiban semmikép sem nélkülözhetünk.

E törvényjavaslat indokolásában állítatik, hogy e törvény célja minden állampolgárnak saját érdekében alkalmat nyújtani, miszerint a magyar nyelvet a népiskolákban szóban és írásban elsajátíthassa. De ha nincs is kifogásom az ellen, hogy a polgároknak lehetővé tételése a magyar nyelvnek, mint állami nyelvek megtanulása — mert ezt mindnyájan akarjuk s kívánjuk — mégis a törvényjavaslatban hangsúlyozott célzata tekintetében csodálkozást kell kifejeznem. Hisz a nemzetiségi törvény szerint, mely a nem magyar ajku nemzetiségeknek anyanyelvük használatát bizonyos esetekben biztosítja, a magyar nyelv nem éppen mindenütt, nem feltétlenül szükséges, aki feltétlenül szükséges, az úgy, mint eddig is teljesen el fogja sajátítani a felsőbb tanulmányban, a népiskolákban pedig amugy sem lehet azt alaposan megtanulni, ha lehetne is, az nem feltétlenül szükséges, mert a népiskolákból nem jönnek ki a gyermekek, mint kész államférfiak, hogy azonnal hivatalokat foglaljanak el.

Ezen érvekkel meg akartam kimélni a magyar államférfiaknak a törvényjavaslatban kifejezésre juttatott aggodalmakat,

hogy e tekintetben velünk ne törődjenek, hogy annál nagyobb kitartással és eréllyel gondoskodjanak egyéb, sokkal sürgetőbb, a polgárokat érdeklő kérdésekkel.

Különb van nekünk e törvény nélkül is elegendő szakférfiak, kik a magyar nyelvet teljesen bírják s ennek dacára — a nemzetiségi törvény világos intézkedése ellenére — a nem magyar nemzetiségű szakférfiak, vagy igen ritkán, vagy sohasem alkalmaztatnak magasabb bírósági, vagy adminisztratív hivatalokban.

Azokban minden félreértés elkerülése tekintetéből kijelentem e helyütt, hogy én nem ellenzem feltétlenül a magyar nyelvnek, mint államnyelvnek a népiskolákban kötelezően életbeléptetendő tanulását és tanítását. Csupán — csak a mód, miképen és a kiterjedés, amelyben az életbeléptetni szándékozzatik, valamint azon felette komplikált aparátus, az abban rejülő célzattal — habár ez az indokolásban magas hangon tagadásba vétetik — az mi miatt a nem magyar nemzetiségek nem csekély mértékben aggodnak és

a nemzetiségek aggodalma nem alap-talan, ha attól tartanak, hogy ily törvényvel oly törekvések korszaka fog kezdődni, melyek fokozatosan ki fogják szorítani nyelvüket a nyilvános életből az egyházi községekből s végre magából az iskolából s az egyházból is. Ez aggodalom indokolva van már az eddigi keserű tapasztalattal is, mely szerint a kormány — a törvényhatóságok és bíróságok némely közegéi a magyar nyelv érdekében a többiek rovására még az írott törvényt sem respektálják, sőt gyakran törvénytelen intézkedéseket a legnagyobb szenvedéllyel fogatnata vesznek.

T. Ház! Az eddig mondottakból azon következtetést vonom le: miszerint

többnyelvű államokban általános elvként áll, hogy a szellemi és kulturál érdekűződségnek nem k li kizáróan egy közös nyelvben nyilvánulni — habár ez az államnyelv

is volna — a modern poliglott államnak nem lehet feladata, hogy az államnyelvet más alku polgáira erővel rátukmálja.

Az állam ily eljárással az államnyelvben nyilvánuló érdekének körét tullepné, a nyelvben rejelő tisztán állami érdeket a nyelv érdekévé emelné, ami az állam természetével és rendeltetésével össze egyeztethető nem volna. A határok e tul-lépése veszélyes is lehetne az állami érdekekre nézve, mivel a különböző nemzetiségek, mint az állam szociális részeit, minden szükség nélkül az állam elleni opozíciora ingerelné.

E nézeteknek élő kifejezést adott a nagy államférfi

Báró Eötvös József a következő szavakkal:

»Tegyük fel, hogy van törvényhozásunk, melynek többsége a közügyek elintézésénél korlátlan hatalmat gyakorol, hogy van közigazgatásunk, amely a legszigorubb centralizáció elvei szerint van szervezve, tegyük fel továbbá, hogy e törvényhozás többsége a magyar nemzetiség szupremáciájára törekszik s hogy ezen adminisztráció a legtokéletesebb adminisztratív mechanizmus nyújtotta egész hatalmat amaz érdekek tárgyában kiaknázza, mit ér-nénk el azáltal? Odáig juthatnánk, hogy a községekben és megyékben a szabad mozgás megakadályoztatnék, hogy el-némulnának azon hangok, melyek sokkaban félelmet gerjesztenek, odáig juthatnánk, hogy a kormány kezében összpontosított közoktatás mellé terjesztésének eszközeit felhasználássék, de hogy ez ország különféle nemzeti-ségei nemzetiségi egyéniségű öntu-datát elveszítsék, hogy nemzetiségükért többé ne lelkesüljenek, ez uton ezt el nem érhetjük, amint nem bírták elérni azok, akik a magyar nemzetiség irányában ugyanezen eszközökkel experi-mentáltak. Az egyedüli eredmény, melyre számíthatnánk, az volna, hogy a nyilvános élet színhelyéről száműzött, mozgalom mélyebb gyökeret verne s hogy az ezuttal a magyar nyelv ellen irányzott antagonizmus a magyar állam az állami egység ellen irányulna.«

A nagy magyar államférfiúnak e szavaihoz kommentár nem szükséges. Csak azt kívánám, hogy azokat magyar testvéreim, mint nagy hazai komoly figyelmeztetését jól megjegyezék, hogy folyton szemük előtt lebegjenek, hogy kalaulzul szolgáljanak nekik minden nagy horderejű állami kérdések eldöntésénél — aminő ezen törvényjavaslat is.

Jóslás 1927. évre

Sok bajt jósol, Madame Albane de Siva

Párisból jelentik: Albane de Siva asszony, a híres párisi jósnő, aki annak idején a francia tudományos akadémia elnökéhez intézett leveleiben pontosan megjövendölte a háboru végét, megjósolta, hogy november 3-ikán kötök meg Ausztria-Magyarországgal, november 11-ikén pedig Németországgal a fegyverszüneti szerződést, megjósolta egy párisi újságrónak, hogy milyen lesz az új, 1927. esztendő.

Madame de Siva a csillagokból jósol s nyolc napig vizsgálta a csillagokat, amíg átadta feleletét az újságró kérdése-re:

— 1927-ben Franciaországban nagy-szabású reformokat fognak keresztül-vinni. A politikai harcok és más küzdelmek rendkívül élesek lesznek s ezért rendkívül nyugtalanságok és izgalmak fogják háborgatni Franciaország béké-jét. A franciaországi kommunisták minden eszközzel azon lesznek, hogy moz-galmukat kiterjesszék, ők is sok zavart idéznek elő. A kormánynak sok baja lesz s meg fog küzdeni forradalmi kísérte-tekkel is. Államcsinyre azonban nem kerül sor. Néhány magasállású francia politikus ellen, Doumergue és Briand ellen merényleteket is fognak megkisérelni, ezek azonban nem fognak sikerülni.

— A jövő évben az összes nagy ese-mények váratlanul fognak bekövetkezni. Szennzációs pörök izgalomban fogják tartani úgy a politikusokat, mint a közvé-lelményt.

— Több államban — jóslás uton —

meg fogják változtatni az alkotmányt, mely azonban csak a jelenlegi helyzetet fogja megszilárdítani.

— A Rajnavidéket ki fogja ugyan üriteni Franciaország, Németországgal ki is békül ugyan, helyzet: azonban egy másik szomszédállammal lesznek bajai Franciaországnak.

— 1927-ben egyáltalán nagyon izgatók lesznek a kedélyek. Idegbajok fogják gyötörni az emberiséget, mert az a veszélyes csillaginfluenca, mely a jövő évben következik be, igen károsan fog hatni az emberekre. Biztosra veszem, hogy a légköri katasztrófák jelenlegi szériája: földrengések, hegycsuszamlások, vulkán kitörések stb. a jövő

évben is folytatódnak. Egy bizonyos: 1927-ben a tűz lesz az az elem, mely a legtöbb bajt idézi elő. Mert nem szabad elfelejtenünk, hogy a csillagászat tizenharmadik periódusában vagyunk és hogy a 13-as szám áldozatot jelent a regeneráció, a megújulás érdekében.

— A francia művészet nagy dicsőségre fog szert tenni. A jelenlegi kilengések a művészet, divat és szórakozás terén enyhülni fognak, az emberek szolidabbak lesznek.

Ennyit jóslol a híres asszony. Nem oly konkrét és határozott jóslataiban, mint a fegyverszünet megőrvendülésénél, de legalább — sokkal rosszabb nem lehet a valóság sem, mint ez a jóslat.

— **hogya a közhangulat megérjen a hadüzenetre.**

Ez az ur gondoskodott arról, hogy megrendezett korcsmai incidensek, mint a gyilkosok melletti nagyarányú szimpátia-tüntetések kerüljenek a világsajtóba és még az osztrák-magyar monarchia sajtóájának informálását is a maga monopoliu-maként kezelte. *Giessl* báró személyét csak rajta keresztül közelíthette meg a sajtó és talán csak én kerültem abba a kivételes helyzetbe, hogy magánösszeköttetésem révén a belgrádi osztrák-magyar követség másik vezető diplomatájával, *von Stork* követségi tanácsossal közvetlenül érintkezhettem.

Von Stork elég tisztán látta a helyzetet és legalább négy szemközött nem beszélt erkölcsi kényesszerről, hanem beismerte, hogy *»ezt az alkalmat kell felhasználni a leszármolásra«*. Már két héttel a demars előtt közölte velem, hogy a monarchia követelése teljesíthetetlenek lesznek. 1914 július 25-én utiből Belgrádban voltam. Gyönyörű napfényes délután. A Cafe Moskva teraszán ültem ebéd után, amikor végigrohantak a téren a rikkancsok a *Samouprava* rendkívüli kiadásával, amelynek éln hivatalos békeszózat jelent meg: *»a szerb királyi kormány teljesíti az osztrák-magyar monarchia kívánságait olyan formák között, amelyek nem sértik saját állami szuverenitását.«*

Azonnal kocsiba ültem és az osztrák-magyar követségre rohantam. Alig lépek be a *Krunica* utcai vasrácsos kapun, látom, hogy éppen akkor halad át az udvaron *Giessl báró térdnadrágos turistaruhában, sportsapkával a fején*. Már nem tudtam utkölni és a szolga azt mondta, hogy lakosztályába vonult vissza, próbálja bejutni a *Studenicka* utcai kapun. Átmevünk ide és besöngögetek. A komornyik nyitja az ajtó: az előcsarnok telve böndörökkel!

— *Öxelenciája senkit sem fogad! — hangozik a felvilágosítás.*

— *És ezek itt? — kérdeztem a komornyikot, a böndörökre mutatva.*

— *Utra készen állunk!*

Sietek vissza az udvarra, hogy *von Storkkal* beszéljek. Nincs a szobájában. A szolga azt mondja, hogy lent van az udvaron. Körül nézek: sehol sem látom. Közben észreveszem, hogy a kert bokrai közlül hatalmas fűsifelhő ör az ég felé. Bemegyünk a kertbe, ahol a kápolna mellett nagy máglya ég, e fötte pedig ingujjra vetkőzve, gerblyével a kezében *von Stork* áll.

— *Mi ez?*

— *A titkos levéltárat égetem el! — feleli Stork.*

— *Itt a kezemben a Samouprava, hivatalosan jelentik, hogy a szerb kormány a demars minden lényeges követelését teljesíti!*

— *Ez nem változtat a helyzeten — feleli von Stork — mi elutazunk!*

— *Hát mégis elfogadhatatlan a válasz? — kérdeztem abban a feltevésben, hogy a válaszigyzék nem fedte a Samouprava közleményének szellemét.*

— *A válaszigyzék még nem érkezett meg — feleli Stork — de kétségtelen, hogy szakításra kerül a sor. Amint láthatod, azt mi annyira biztosan tudjuk, hogy a titkos itattart már meg is semmisítettem. Az osztrák-magyar alattvalók védelmét a német követség veszi át. Különbent öt óra után itt lesz *Pasics*.*

— *Öt órakor már ott állottam a Studenicka utcai kapu előtt. Fél hatig nem történt semmi. Pár perc mulva egy kétfogatu kocsi gördül a követség kapuja elé. A nyitott kocsik ernyője fel van huzva. Az ernyő alól néhány másodperc mulva előtűnik *Pasics*, jellegzetes feje. Kétso-*

ros sötétké sacco van a miniszterelnökön, puha kalap a fején és a balkezében egy hosszú aktaboríték, amelyet óvatosan a kariára lektet, mintha a gyütrődéstől övnd. Odalép az osztrák-magyar monarchia követségének zárt kapujához és megnyomja a csengőt. Az órára nézek: *öt óra harmincyolc perc.*

Pasics belép a kapun és majdnem elbotlik az ajtó közelébe rakott bördörökön. *Megdöbbsenti ezeknek a bördöröknek néma tüntetése, körülnéz az előcsarnokban és belép *Giessl*-hez, aki uti ruhában logadja.* Itt künn a várakozásnak izgalomtól túlfutott percei következnek: *— talán mégis sikerül megmenteni Európá békéjét.*

Öt óra ötven perckor újból megnylik *Giessl* báró ajtaja és kilép *Pasics*. Már nincs a kezében az a bizonyos keskeny fehér aktaboríték: a válaszigyzék ott maradt *Giessl*-nél. *Az együttlélt rövidsége* és *Pasics* arca mindent elárult. Az elválás utolsó szavait eltöltő gondolatok ott rezegtek a tekintetében, amely ünnepélyes és komor volt. Odaléptem *Pasics* elé és megkérdeztem:

— *Kegyelmes uram mi a helyzet?*

Pasics válasz helyett az órára nézett, amelyet izgalomban még mindig a kezemben szorongattam. *Pasics* ujjával az óra felé int:

— *Meddig tartott? — kérdezte tompa, fátyolozott hangon.*

— *Exelenciás uram, tizenkét perccig!*

— *Azt hiszem, hogy ebből már következtethet! — mondta *Pasics*.*

— *De mégis — erősködtem — van még remény a megegyezésre?*

A beszélgetés németül folyt. *Pasics* hibátlanul beszélt az nyelvet. Ugy írom le utolsó szavait, ahogy azok elhangzottak abban a mindannyiunkra katasztrófiális pillanatban:

— *Warum tragen sie mich, tragen Sie ihren Gesandten!*

Ezt már keserü mosollyal az ajkán, ironikus hangon mondta, megemelte a kalapiját és kocsijába szállott. Fél óra mulva *Giessl* báróval és a követség személyzetével együtt elutaztam Belgrádból. Mielőtt kocsiba szálltunk volna, *von Stork* még egyszer kiszaladt a kertbe, megnézni, hogy *eihamvadte minden irat, kialudte a máglya?* A *Krunica* utcai palota kertjében az utolsó kis lángnyelv is ellobbant, de ez a zsarátnok lángba borította a világot, századok kulturunkáját hamvasztotta el és milliók életét oltotta ki.

HORNIMANS TEA

LONDON

100 ÉV ÓTA A LEGJOBB

VEZÉRKÉPVISELET:

ADOLF SCHOS BERGER

NOVISAD

Tizenkét végzetes perc története Pasics Nikola életéből

A Studenicka és Crunica ulica sarkán 1914 július 25-én
Hogyan fogadta *Giessl* osztrák-magyar követ *Pasico*?
Az osztrák-magyar követség titkos irattára a mályán
Beszélgetés *Pasics*csal a válaszigyzék átadása után

A világháboru kitörésének néhány kulisztitka

Irta: Persian Ádám

Személyes élményekről van szó, amelyeket a szubjektív érzések mellékszövegétől csak hézagos időbeli távlat és az események logikája tisztíthat meg. Más körülmények is hallgatást diktáltak: idő előtt csak féligazságokat lehetett volna megírni, de most már talán eljutottunk a gyógyulás útján odáig, hogy fel lehet tárnai a sebeket. Ez a meggyőződés vezet akkor, amidőn elsőnek e lap hasábjain számolok be Európa történetének leg-súlyosabb óráiban szerzett tapasztalataimról.

Ferenc Ferdinánd trónörökös és *Hohenberg* Zsófia tragikus halála után haladéktalanul Beogradba utaztam, hogy mint újságíró a helyzetről és hangulatról közvetlen impressziókat szerezzek. Zimonyban összeköttetésbe kerültem *Vukovic*s dr. rendőrfőnökkel, aki bizalmasan a következőkben vázolta előttem a helyzetet:

— Számomra nem volt meglepetés az, ami Szarajevóban történt. Hónapok óta sok gyanus fiatalembert figyeltem meg és néhány karlócai tanítóképző intézeti növendéket őrizetbe is vettem. Ezek bevallozták előttem, hogy a délszláv ifjuság körében nagy az elkeseredés az osztrák-magyar monarchia boszniai politikája miatt és az elkeseredés valamilyen erőszakos eseményekben fog kirobbanni. Ez 1914 májusának utolsó napjában történt. A vallomási jegyzőkönyveket azonnal Zagrebba küldöttem a báni kormányhoz és további utasítást kértem. A válasz az volt, hogy az iljakat bocsássam szabadon: — az ügynek nincs komoly háttere. Két héttel később hivatalos értesítést kaptam, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös részt fog venni a boszniai hadgyakorlatokon. Ekkor nemcsak a báni kormányt figyelmeztettem a veszedelemre, hanem Wienbe is küldöttem egy jelentést, amelynek lényege az volt, hogy a hadgyakorlatot jobb lenne elhalasztani addig, amíg aapos tisztogatást nem végzünk Boszniában és Hercegovinában. Adatokat közöttem korábbi nyomozásaimról, amelyek bőségesen alátámasztották aggodalmamat, de választ sem kaptam. Junius 18-án és 20-án (t. i. 1914-ben) pozitív tudomásom volt arról, hogy *Ferenc Ferdinánd* meggyilkolására készülnek és hogy az előkészületek a boszniai rendőrség szeme előtt folyóak. Nem hihettem mást, mint hogy a rendőri szervezet stupid, vagy áruló. Én természetesen nem emel-

hettem vádat ellenük, de illetékes helyen méris azt javasoltam, hogy jó lenne, ha a helyzetet alaposabban Szarajevóba, hogy ezek tárogassák Potiorek tábornok rendőri készségét. Nem kaptam választ és most már remegve lestem a Szarajevóból érkező híreket. *Öszintén csodálkoztam azon, hogy már utközben nem repült levegőbe a trónörököspr vonata.*

Megkérdeztem *Vukovic*s dr. rendőrfőnököt, hogy neki, aki a Duna tulsó partiáról figyeli a belgradi eseményeket milyen értesítő van a *Narodna Obrana* állítólagos szerepéről?

— *Giessl* báró környezetében — felelte *Vukovic*s — van néhány amatőr diplomata, helyesebben politikai tezőr, akik magánmozgalomból, vagy megrendeésre megmérgezik a helyzetet. Ezek összegyűjtöttek bizonyos adatokat, amelyeket én nem ismerek. Az egyetlen pozitívum, amilyről én tudok, mindössze, az, hogy néhány gyanus fiatalembert tagja volt az Omladina Club-nak.

Ezeket mondotta nekem 1914 július első napjaiban *Vukovic*s dr., a kinek későbbi magatartásáról nincsenek értesítéseim és így azt sem tudom, hogy amikor az osztrák-magyar diplomácia rálépett végzetes útjára, *Vukovic*s dr. ott maradt-e a tárgyi igazság mellett? Az én érdeklődésemet minden esetre felkeltette a belgrádi osztrák-magyar követséggel összeköttetésben álló politikai tezőrök iránt és most már élénkebb figyelemmel kísértem, hogy mi történik a *Krunica ulica* és a *Studenicka ulica sarkán* álló épületben?

Megindtam, hogy a közös külügyminisztérium sajtóosztályának szódjában álló B. S. nevű szerkesztő szállítja *Giessl* bárónak azokat az értesítéseket, amelyek azután hivatalos jelentés formájában kerültek az osztrák-magyar és a német külügyi hivatalok elé. Ez a szerkesztő *Ferenc Ferdinánd* halála előtt bejáratos volt a Belvedere-be is, amelynek kapui különben schesen nyitlak meg a sajtóhivatott képviselői előtt *Giessl* bárónak ez az ügynöke eszelte ki azt a rémhirt is, hogy Belgrádban szent Bertalan-éjszaka készül az osztrák és magyar állampolgárok ellen. Ismeretes, hogy ez a hír milyen vihart keltett a magyar képviselőházban és mennyire hozzájárult ahhoz,

Szerkesztői üzenetek

Ambrosia. Verse nem közölhető.

D. J. Szubotica. »Vasárnap« című verse nem üti meg lapunk mértékét.

Cs. P. Önnök is csak azt tanácsolhatjuk, hogy ne írjon verseket.

Anonymus. Nagyon elismerésreméltó, hogy ön szerb léte, bár nem is tud kifogástalanul magyarul, mégis foglalkozik a magyar irodalommal. Amint beküldött két verséből meg lehet állapítani, ön nem tehetségtelen és szorgalmas tanulás után — ha teljesen tisztában lesz a magyar nyelv szabályaival — esetleg még közölhető is dolgokat is fog írni. Egy-két fordítását küldje be, ha használható, szívesen leközöljük, ez esetben azonban kérjük, fedje fel inkognitóját.

Ubique Gaidobrai. Néhány apróságot felhasználunk.

K. I. Padél. Egyik versét legközelebb közöljük.

Ergő Jakab Szubotica. Reidl Frigyes szerint a magyar nyelvben a legtöbb szót Arany János használta. Az ő műveiben cca 14.000 szó fordul elő.

W. S. Szombor. A törvénytelen gyermekeknek az apával szemben semmiféle örökösödési joga nincs, tehát az elhunyt apa üzletét nem örökölheti. Ha a tanoncotthonból kiadott tanulók önnél be voltak szerződve, nem lett volna joga a tanoncotthon elnökének azokat elvenni, azonban erre nincs alap, csak a közigazgatási hatóság utján lehetne kényszeríteni, hogy a gyermekeket bocsássák vissza. Minthogy azonban ebben az eljárásban, az eljárás során va-

RADION
magától mos

Mossunk mosás nélkül!

Egyszerű főzéssel Radionban a ruha félóra alatt tiszta és hófehér lesz!

lőszintűleg azzal védekeznek, hogy a gyerekek nagyon panaszkodtak önre, nem érdemes ezzel foglalkozni.

O. I. Nova-Gradiska. Frakkhoz fehér masni nyakkendő, szmokinghoz fekete masni nyakkendő, szaketthez hosszú, sötét diszkrét nyakkendő az előírás. Mindenkor álló gallér. Frakkhoz és szmokinghoz fekete nadrág, szaketthez sötétebb sötét-síkos az előírás. Harisnya, cipő, mindig fekete, szmokinghoz és frakkhoz lakkcipő.

F. I. Suza. Szíveskedjék a szombori Vöröskereszt Egyesülethez fordulni.

B. P. Pacsir. Egyidejűleg kérdést intéztünk a topolscai szanatóriumba való felvétel iránt, amint a válasz megérkezik értesíteni fogjuk.

B. F. Szentá. Miért szeretnék, újuló szerelem. Naiv írások. Nem közölhetők.

Vizszintes:

1. Növény, nem bók, ha ezt mondják rád
5. Férfi név
9. Álmodba látod
10. Akinek az anyja sem érti meg a szavát
11. Elbeszélés
12. Háziállat
13. Magyar hatóságok nevében előforduló rövidítés
14. Így mond »igen«-t, aki csak szerbül tud
16. A komoly drámát jellemzi
22. A főzéshez, sütéshez kell (egy betű hiányzik)
25. Kezdetben vala
26. A halotti beszéd kezdőszava
27. Fém
29. A menyasszony koszorúját díszíti
30. Kötőszó
31. Az állam bevétele
32. Az állam bevétele
33. Összetett magánhangzó
34. Testrész németül (fon.)
35. Két mutató névmás
37. Magyar lapszerkesztő Erdélyben
41. Német közpő
42. Így írja a francia egy háziállat nevét
44. Segédige
45. Német fizikus (1857—1894) a drótnélküli távíratozás megalapítója
46. Keleti fejedelem (fon.)
47. Verdi nagy operája
50. Két magánhangzó
- 50a. Felettünk van
51. Ide adta a latin a csókot
52. Görögös női név
53. Ismét francia író monogramma (szül. 1856.)
55. Charleston helyett ezzel szórakoztak a régi Ildikok
57. Női név affektáltan írva
58. Bácskai nagyközség
59. A jelenünk — saines — ilven
61. Kéltői műfaj
63. Tragedia dalban elbeszélve
64. Régi itáliai népfaj

Függőleges:

1. A háború megszüntette nemzetközi szövetsége
2. Mint 5. vízsz.
3. Olasz származású volt magyar katonák nevének rövidítése (1266 +)
4. Mutató névmás
5. Ósmagyar női név
6. A léren vágják
7. Kedvelt magyar író
8. Bácsmegyei Naplónak ez a példánva van most előtted
15. Összetett mássalhangzó
16. Női név becézve
17. Magyar gyógyfürdő részvénytársaság
18. Híres magyar irodalomtörténész neve (fon.)
19. Indlán törzs
20. Ótestamentumbeli próféta neve angolosan

Keresztosoros-rejtvény

(Megfejtése 10 egység)

21. Nvári ital
23. Ez vezessen tetteidben
24. Minden román ezt hiszi magáról
27. Fontos háztartási cikk
28. Magyar író álnéve
36. 37. vízszintes monogramma
38. Női név
39. Nőket szólítanak így anglában (fon.)
40. Itt folytak le a régi cirkuszelőadások
41. Izezőtő
45. Közzszolga
48. Mássalhangzó (fon.)
49. Megduplázva bánváros
51. Gazdagságról híres regebeli tartomány
54. Ezzé leszünk, ha elégetnek bennünket
56. Viz partján terem
58. Művészet idegen szóval
59. Szubotican született zeneszerző monogramma (1885—1912)
60. Rag
61. Kötőszó
62. Aki másnak vermet ...

Inž. S. Eškenazi & Ko.

VATTAGYÁRA

BEOGRAD

Banatska 8-10 Telefon 37-71

Raktáron tart mindennemű **gumirozott vattát** szabók, konfekciósok, stb. céljaira **táblákban és tekersekben** legolcsóbb áron

Mintákat kívánatra ingyen küldök!

Rejtvénybajnok-verseny

A Bácsmezei Napló vasárnapi számában közölt rejtvények iránt megnyilvánuló érdeklődést honorálni szeretnénk és ezért

rejtvénybajnok-versenyt

rendezünk. A bajnokverseny február hatodikáig tart. Minden ünnepi számban több rejtvényt közlünk, közöljük azt is, hogy egy-egy rejtvény megfejtése hány bajnoki pontot jelent. Időnként kímutatást közlünk a bajnokság állásáról.

Mintahogy nekünk magunknak nem lehet sorsolást tartanunk, úgy véljük a kérdést megoldhatónak, ha a bajnokság nyertesének sorsjegyet adunk. És pedig: az első díj száz darab rokkantsorsjegy a Szombori Hadirokkant Egyesület 1927 február 27-iki sorsolására kétezer dinár értékben, a második díj ötven darab ugyanilyen sorsjegy ezer dinár értékben, a harmadik díj huszonöt darab sorsjegy ötszáz dinár értékben. Aki tehát a rejtvénybajnok-versenyt megnyeri, annak kiltása van arra, hogy háztulajdonos lesz, mert február 25-ikén három ház kerül kisorsolásra. A bajnokverseny állását a jövő vasárnapi számban közöljük.

A LEGJOBB ÉS LEGTÖBBÉRTÉSEBB

DÜRKOPP

NÄHMASCHINEN

BESTES DEUTSCHES FABRIKAT

DÜRKOPPWERKE AKTIENGESELLSCHAFT BIELEFELD

S. H. S. vezérképvis let: A. Almozinó kereskedelmi ügyökség Beograd Legnagyobb S. H. S. raktár: 12146

S. AD. ENGL SUBOTICA

Biztosítsa és erősítse légzőszerveit **Valdapasztillákkal**

Kapható minden gyógyszer árrban és drogeriában

Csak „Valda” felirattal elátott dobozt fogadjon el.

REJTVÉNY

Teremtés

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

I.
Börtönéből szabadult sas lelkem.

II.
Legyek fa, melyen villám fut keresztül.

III.
Egy szegény nő Isten látja, nincs a földön egy barátja.

IV.
Egyedül a tengerre!

Én szőrmémet csak az elismert szolid cégnél

Mlinarović Bozsidar

szőrmeáruházában vásárolom

Subotica, Városi székház.

Különte szőrmékből és bundákból a legnagyobb választék, legszolidabb kiszolgálás és legolcsóbb áruk.

Tekintse meg hatalmas áruraktáramat vételkényszer nélkül és meggyőződik áralm jó minőségéről és reklámairmról.

Kéveköttő-ponyva és alkatrészes

bármely gyártmányu arató-géphez és kéveköttőhöz

(Mc Cormick, Massey-Harris, Deering Champion, Plano, Milwaukee, Osborne, Walter A. Wood stb.)

1927. február 15-éig megrendelhető **BRAUN MARCEL** gépkereskedőnél

Velikibečkerek Telefon 106.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Vizsziates: 1. Uram, 4. Mese, 7. Ág, 8. Kadi, 11. Ik, 13. Ukáz, 15. Le, 17. Iram, 19. Rákos daganat, 22. Silo, 24. Karabiner, 26. Ós, 27. Moderatio, 29. Sav, 30. Dus, 31. Raj, 32. Bis, 33. Rur, 34. Dór, 36. Agi, 38. Ima, 40. Oh, 42. Am, 43. Eml, 45. Rip, 47. Rata, 48. Pasa, 49. More, 50. Titt, 51. Daf, 52. Hel, 53. Eda, 54. Ona, 55. Is, 56. Na, 58. Bók, 60. Die, 62. Enu, 64. Ita, 67. Ave, 69. Tek, 71. Ili, 73. Lom, 75. Isten vele, 78. La, 80. Mai gyerek, 83. Sár, 84. Hivatlan vendég, 85. Ona, 86. Sál, 88. Sip, 89. M. D. 90. Tér, 91. Ebi, 92. Klio, 93. Táti.

Függöleges: 1. Ugar, 2. Ak, 3. Maris, 4. Máter, 5. Ez, 6. Elit, 7. Árva, 9. Dán, 10. Iker, 11. Idő, 12. Kas, 13. Unos, 14. Kád, 16. Elida, 17. Ika, 18. Mádí, 20. Óra, 21. Ami, 22. Sári, 23. Ooo, 25. Bu, 28. Ru, 29. Sio, 35. Rim, 37. Gyitefakó, 39. Marathoni, 41. Herodes, 42. Apátlan, 44. Marad, 46. Isten, 55. Ide, 57. Arm, 58. Busás, 59. Kié, 60. Die, 61. Elemi, 63. Nis, 65. Tnh, 66. Aviso, 67. Alap, 68. Vet, 69/a. Eme, 70. Kant, 71. Igért, 72. Iyg, 74. Oka, 76. Trák, 77. Evi, 78. Lam, 79. And, 81. Idé, 82. Robi, 87. Li, 91. Et.

Vizsziates: 1. Game, 4. Kamin, 8. Horvát, 13. Ura, 14. Kaján, 15. Galop, 16. Zsibárus, 18. Falat, 19. Cl, 20. Kober, 21. Maláj, 22. Láp, 23. Mágén, 24. Napos, 25. Sára, 26. Morális alap, 28. Lebol, 29. Izor, 30. Najád, 31. Netán, 32. Moly, 33. Saját, 34. Dékán, 36. Ég, 37. Anno dazumal, 39. Gl, 40. Cseng, 41. Cimer, 42. Ple, 43. Násfa, 44. Huzal, 45. Naiv, 46. Serif, 47. Be kell zárni, 49. Emir, 50. Zalog, 51. Elite, 52. Men, 53. Héber, 54. Önóvó, 56. Is, 57. Sinen, 58. Aszialos, 60. Ciril, 61. Blzet, 62. Nád, 63. Advent, 64. Sirim, 65. Ili.

Függöleges: 1. Guzs, 2. Ars, 3. Mai Károly, 4. Karenin Anna, 5. Ajur, 6. Más, 7. In, 8. Halas, 9. Olaj, 10. Rot, 11. V. p, 12. Talpal, 14. Kábel, 15. Galop, 17. Bojár, 18. Fapad, 19. Caron, 21. Maláta cukor, 22. Lában, 23. Mozog, 24. Najád, 25. Sétál, 26. Mimel, 27. Sajog, 28. Lekar, 31. Nem ellenzem, 33. Sneff, 34. Dumál, 35. Alevi, 37. Assir, 38. Zizeg, 39. Glin E., 40. Carin, 42. Partolni, 43. Nemes, 44. Helén, 45. Naiva, 46. Semita, 47. Babel, 48. Zlott, 50. Zenit, 53. Hirn, 54. Ószi, 55. Ósdi, 57. Sie, 58. Air, 59. Oái, 60. Cv, 61. B. I.

A Sombori Takarékpénztár

mint a Közgazdasági Bank R. T. Sombori intézete

a betét üzemre vonatkozó szabályzatai értelmében ezúton hozza tisztelt betétese tudomására, hogy a betétkamatlábát 1927. január hó 1-től **7%-ra leszállítja.**

JEANNINE

Langsteinerné Hajós Janesi

FRANCIA ÉS ANGOL DIVATSZALON

NOVISAD

JEVREJ-KA UL. 4. L. EMELET

MINDENMEMÜ **himzést és plissét**

VÁLLALOK

Varrónőknek engedmény!

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Adán

Avala kávéház és szállodám

ezentul Nemes Lajos és Ivanics József uraknak további vezetése átadtam, kik hasonló szellemben, megértéssel, igyekezettel és jóakarattal a közönség legnagyobb megelégedésére vezetik.

Köszönöm az igen tisztelt közönség eddigi szives pártfogását és kérem, hogy a velem tisztelettel jöndüldtől az új vezetőikkel szemben is fenntartsák. Mikor az adai közönségtől legszívesebben búcsút mondok, kívánok mindnyáruknak boldog újévet és vegyék Velikakikinda, 1927. január 1-én.

tisztelettel: Friedmann József

Biliárd goyos és dáró

mandiner gummi, dakóragasztók, tábla és kréta

Özv. Gerber Jakabné

SUBOTICA

Beno Sudarevičeva ulica 32.

Allandó nagy raktár. Vidék megrendeléseket lucatonként

Legfinomabb likőr essenciák **Káics illatszertárban** kaphatók Rudičeva ulica

Megnyilt a polgári sörcsarnok és étterem

BEOGRADBAN, Beogradska ulica 15.

Kitűnő italok és izletes ételek. Vendégeink részére magyarnyelvű éllap. Igen mérsékelt árak

Siessen

NOVISAD, Duna ucca 21. szám alá
állami osztálysorsjegyet venni, mert már január 11-én van a húzás.

BENŐ WEISER

sorsjegyarúsító, Novisad, Duna ucca 21.

Timárok!

Azonnali szállításra kaphatnak elsőrendű
I-a árukat:

**Gubacsot, örölt állapotban
csert, valomát,**

különféle **taninokat és halzsirokat**
degrázszerzőanyagokat

BIRU JENŐ, ADA (Bačka)

12617

**JELINEKDRUG
SUBOTICA**
Paža Ku'undžićeva ulica 4.

Asztalosok, faiparosok
figyelmébe!

Mielőtt famegmunkáló gépeket vásárol, tekintse meg modernebb Leipzig gépeinket, vagy kérjen ajánlatot

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek

VULKÁN

cserépkályhák

Valódi cseh samottégla-,
por- és meteorkályha,
bélés legolcsóbb áron
kaphatók

Átrakások, javítások, samottozások, jutányos áron készülnek

TAKÁCS MIHÁLY
kályhás Subotica
Pašićeva ulica 2.
(Edény piac) 10145

Propaganda áránlat!

Borsalino férfi nyulszőr kalapok Din. 230.—
Kitűnő színes férfi kalapok . Din. 60.—
Gyermekcipők 3—5 éveseknek Din. 70.—
Gyermekcipők 5—9 éveseknek Din. 110.—
Gyermekcipők 9—13 éveseknek Din. 130.—
Gyermekszvetterek Din. 50.—
Férfi ingek Din. 60.—

SUGÁR BÉLA
SUBOTICA

ALEKSANDROVA ULICA 9. 12051

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a velük kikindai

VÁROSI KÁVÉHAZ

éttermét teljesen renováltam, külön bejárattal, ruhatárral ellátva. Éttermem, mely a napi ékezésen kívül, csokoládé-teadélutánok színhelye lesz, melyre van szerencsém a közönséget már most meghívni. A heten-évt kétszer rendezendő csokoládédélután 4—fél 7-ig tart, kitűnő kávé, elsőrangú tea, legfin. mibb süteményekkel és hirtveves cigányzenekekről szórakoztatja tisztelt vendégeimet.

Konyhám mely városzerte hirtveves és olcsó, most a legnagyobb forgalmat is lebonyolítja. Abonómák mindenkor megegyezés szerint.

Boldog újévet kívánok t. vendégeimnek.

Velük kikindai, 1927. január 1-én.

Friedmann Mór
kávés és cukrász

12113

Rádiókereskedők, érdeklődők és amatőrök

FIGYELMÉBE AJÁNLOM:

„ERICSSON“

új típusu „Dyadyne“ 3 lámpás készülékeinket, 200—6000 hullám hosszúg, mikrodialskálával,

„Ericsson“

3 lámpás készülékeinket, fényezett fém-szekrényben, 1800 hullámhosszig,

„Ericsson“

1 lámpás készülékeinket, 200—600 hullámhosszig, mikrodialskálával,

„Ericsson“

hangszóróinkat,

„Ericsson“

„SRAIGHT LINE“ forgókondenzátorainkat,

„Ericsson“

egyesített fűtőellenállásainkat és egyéb „ERICSSON“ rádióalkatrészeinket, valamint

„Ericsson“

gyengeáramu gyártmányainkat

VEZÉRKÉPVISELET AZ S. H. S.-re:

CORNALIT

Hartgummipótló anyagunkat, u. m. lapók, skálafejek, tekercstartók, mikrodialfejek, stb.

Vezéreképviselet
S. H. S.-re

„PHILIPS„

A 425, A 410, A 406, A 409, A 209,
B II normál lámpáinkat

„Philips“

B 406, B 403, B 205 hangerősítő
lámpáinkat

„Philips“

A 141, A 241, A 341, A 441 kétrácsos
lámpáinkat

„Philips“ akkumulatortöltő gleichrichtereinket

„Philips„

anodapparátusunkat, amely a világító
áramba kapcsolva, minden más anódberendezést pótol

„Philips“

lámpabiztosítónkat (Glühdrahtsicherung)

KÉPVISELET:

Vajdaság, Szerémség és Ó-Szerbiára

MALLER BÉLA

okl. gépészmérnök SUBOTICA Petrogradska ul. 8

Áraink versenyen felül állnak, gyártmányaink világhírűek. — Vízonteladók nagy kedvezményben részesülnek. — Érdeklődőknek bármikor a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésére

12149

A HELYES TESTÁPOLÁSRA

már nagyatyáink óta legjobban bevált a valódi Feller féle jóillatú Elsafluid. A legyengült testnek új erőt és frissességet ad, élénkíti az idegeket erősíti az izmokat és inakat és minden testreszre kiváló jó hatással van. Elsafluid lemosások és bedörzsölések erősítik a kimerült szemet és ezzel szemben megakadályozzák a náthát. Vizzel hígítva kitűnő száj és garatöblögő. Ami az Elsafluidot különösen kedvelté tette az a sekéle használhatósága külsőleg és belsőleg, mint kiváló jó házszer és szépségápoló. Erősebb és hatásosabb, mint a sóborszosz.

Kérjen próbára gyógyszerárakban vagy más szakmabeli üzletekben kifejezetten „Feller”-féle valódi Elsafluidot 6 dináros próbatüvegével, vagy 9 dináros dupatüveggel vagy 28 dináros különleges üveggel. Postán olcsóbbba kerül, ha minél több üveget rendel egyszerre, az ára csomagolással és postaköltséggel együtt: 9 próba, vagy 6 dupla, vagy 2 különleges üveg 61 dinár 27 próba, vagy 18 dupla, vagy 6 különleges üveg 133 dinár 54 próba vagy 6 dupla, vagy 12 különleges üveg 250 dinár A megrendeléseket pontosan így címzesse: Feller V. Jenő gyógyszerész Stábla Donja, Központ 185 Hrvatska 10783

Figyelem!

1927. január 1-től kezdődőleg leszállított árak

2/2 KOMLÓZSINEG
Dinár 27.—

Kérjen árajánlatot
A FONÓ
ÉS KÖTÉLVERŐGYÁR
R. T.-től
ODŽACI BAČKA.

VADÁSZOK!

A vadászfegyverek és lőszerük lényegesen olcsóbbak lettek. Kérjék a legújabb, nagy képes legyverárjegyzéket.

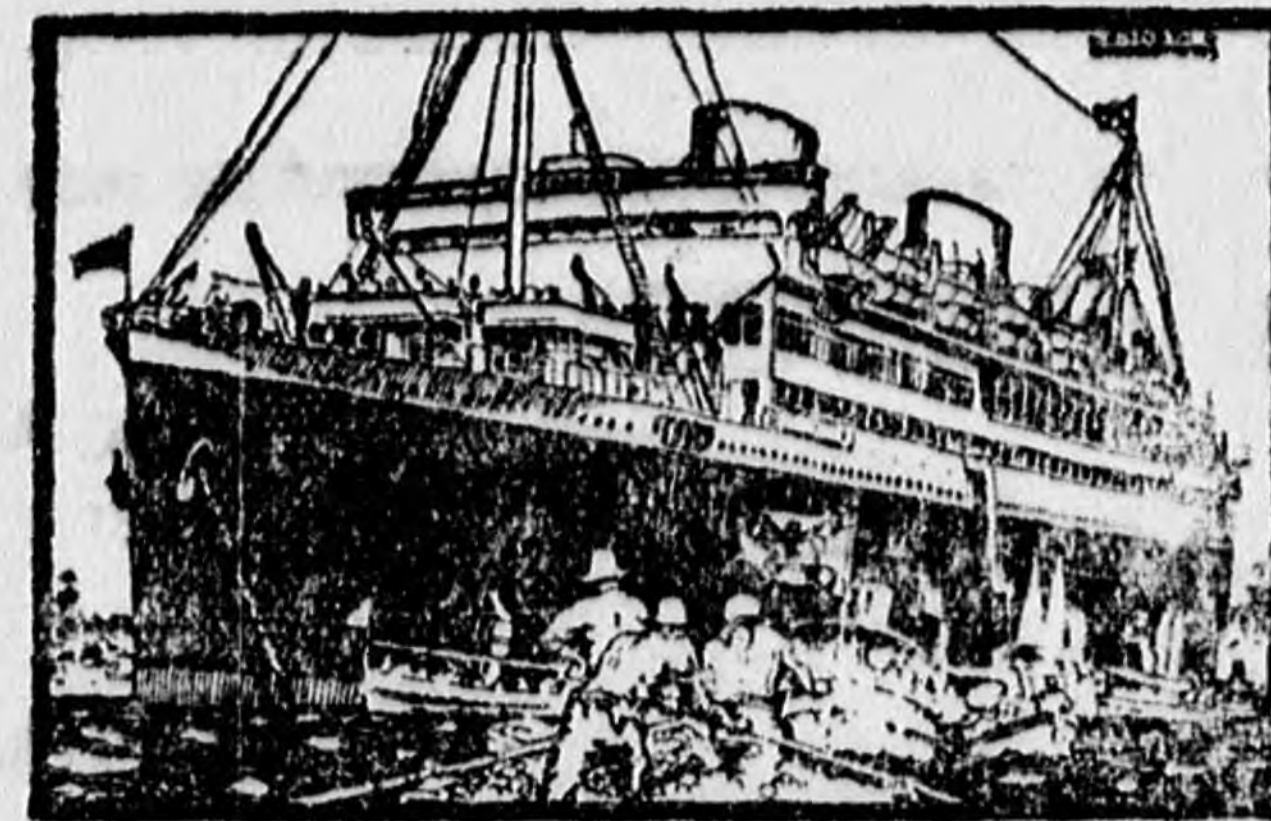
V. BATA SIN
SUBOTICA

vadászfegyver és lőszer nagykereskedő cégtől. Az ország egyik legnagyobb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete. Vadászfegyverekértírásban jóállást vállalunk Óriási raktár. Óriási választék. NAGYBAN. KICSINYBEN. Tegyen egy próbavásárlást. VADÁSZTÁRSASÁGOKNAK KÜLÖN ÁRENGEDMÉNY. Villanyerőre berendezett, nagy puskaműves műhelyünk, elsőrangú fegyvermester vezetés alatt áll. Javításainkért teljes garanciát. Telefon 64. vállalunk Telefon 614.

A legmodernebb férfi és női cipők raktáron. Mérték után a legdivatosabb cipő: angol és francia divattalp szerint. Javítások olcsón és gyorsan. Altmann cipőüzletében Subotica, Vilsonova ul. 10. Pizokul-111

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hambur — Cherbourg — Southampton —
ből Newyorkba és Kanadába — Cher-
bourg — Liverpool — Southampton —
Délamerikába
Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágyval
Kényelem! Gyorsaság! Biztonság!
Jugoszláviai vezérképvislet:
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképvislet: Beograd: Karagorgjeva ul. 91. Tuzla: Kolađevska 26. Vel. Bečkerek: Princese Jelena Obala br. 7 Sombor, Krajjević Džordja ul. 3. Sörgöncim: „Royma pac”, Kozulja, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska Prometna Banka Sarajevo és Gruzban. Sörgöncim: „Prometna Banka”. Split: Diklečianova obala 8. Metković: Ivo Vojaja. Sarajevo: Srpska Prometna Bank, táviratelm: Prometna Banka. Gruz: Kapetan Ivo Hagjića, táviratelm: Hagjića.

A tiszta, fehér és bársonysima
szép arc titka

a nagyenyedi Kovács-arckenőcs és borax-zsappan
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban
Főlerakat: Hercl drogéria, Subotica Aleksandrova ul. 1., Beograd-szállóval szemben 10 07

Vigyázzon a szemére!

Csak szaküzletben vásároljon!
A valódi „ZEISS” szemüvegek gyári lerakata

A. Mayerhoff

Subotica legrégebbi és legmegbízhatóbb szakoptikusánál
Subotica Aleksandrova ul. 9. V.-Bečkerek Aleksandrova ul. 10.

Mindenféle
akkumulátorok
töltést és javítást

gyorsan és jutányosan végez
AMERICAN AUTO
WEIGAND & CO
Subotica — Telefon 447.
Mech. autó-javító műhely.

Nagy választék elsőrendű gyarmat-, csemege árukban és déligyümölcsökben, rendkívül olcsó árak mellett kapható
DIMOVIČNÁL
NOVISADON. 12056

Cim- táblákat
Reklam- táblákat
legszebben és legolcsóbban készít
Szabó István
címfestő utódai
Műterme:
Subotica, Sokolska ul. 10.

Autógarázs és finom mechanikai gépműhely
Szalay Ferenc Sombor.

Autók abszolut javítását vállalja
Autóalkatrészek raktáron
Irgépek, Naional-kassa, var gépek, va amint ezek alkatrészeit is tartom. Ugynevezzen gépek évi karbantartását garanciával vállalom.
Gumi vulkanizálás és hegyezés.

Ujévre
az összes bőrárak mellett leszállított árban kaphatók
SCHLAGER HENRIK
speciális bőröndösnél
Subotica
(Aleksandrova ul. 1 sz.)
A legújabb divat szerinti rövidkötött megérkeztek.

OLCSÓ
vizes uborka
1 kg. 5 dinár
savanyu paprika
1 kg. 8 dinár
Tisztán kezelt savanyított káposzta.
Az ECETGYARBAN
I. Vojnovičeva ul. 5. sz. 11909

FRANJO FRAUENHOFFER
FÜSZER- ÉS CSMEGEKERESKEDÉSE, VEL.-KIKNÓ
Ajánlja dusan felszerelt áruaktárát úgy, mint külföldi árukból. **Italokban:** kók, rum, cognac, whisky, abszinth, pezsgők és borok. **Teákban:** Hornimans, L'pion, Duibar, Tea-kanna és kimerő teák. **Csokoládé és bonbonere:** Ciller, G. la Péter, N. silé Sarotti, G. W. Heller, Scmidt Viktor, Gerbeaud stb. Cacao, Wandonton, Bensdorf, Korff. **Teaszemények** és kétszersült nagy választékban, bel- és külföldi készítmények. **Halnémetek:** szardínia, anóna, tonhal, rák, ostsée és pácolt halak. **Pástétomok:** Majonés, aszlik, kaviár, pricai sonka, fűvágottak és sajtok. **Déligyümölcsök:** Compot konzervfőzelék, ásványvizkek és az összes háztartási cikkek, usymint: kávé, rizs, mandula, mogyoró és fűszerárú.

Révai Adolf
Subotica
Sokolska ulica 2. (volt Gombkötő-ucca, Kuno-z-féle ház). **Telefon 551**
Ajánl:
Szavatolt kömentes építő- neszet, elsőrendű fehér darabos meszet, beocini portland cementet, elismert kitűnő minőségű tejsíci **RETORTA FASZENET** pécs-szabolcsi kétszer mosott **KOVÁCSSZENET**

Uri divatkülönlegességek **Vukovits Gerő** P.&C. Habig és Panizzakalpok és L.B.O.harisnyák egyedüli lerakata. Subotica : Fötér
Férfi fehéreneműk, nyakkendők és angol douloverekben dus választék, szolid árak mellett

„AUTOCAR“

MŰSZAKI VALLALAT AUTÓK ÉS GÉPEK ELADÁSÁRA

Trifkovičev trg 5 **NOVISAD** Telefonszám: 132

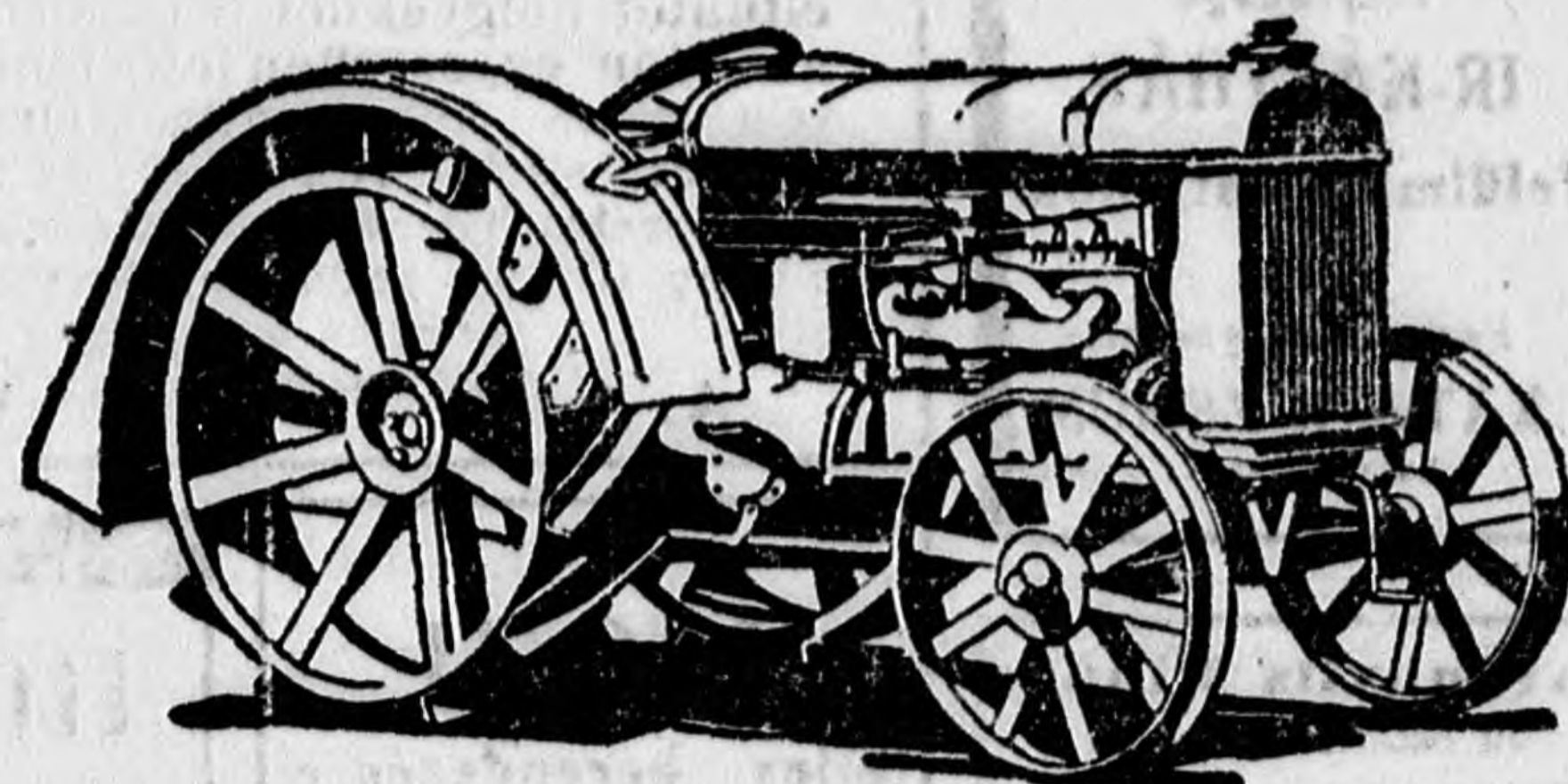
Lincoln, Ford, Fordson gyárak autorizált képviselője.

Ford-autók, omnibuszok és Fordson traktorok állandó lerakata, valamint ezekhez az összes alkatrészek és az összes többi gyártmányokból autócikkek nagy választéka.

Mindenmértű Michelin és Continental autógummi kaphatók.

A világhírű „CHRYSLER“ autók képviselője.

S. K. F. golyóscsapágyak eladása.

Hogy a

JUNIPER

zöld sóborszesz bármely más gyártmánynál jobb és hatásosabb, erről könnyen meggyőződhet, ha fűszerkereskedőjétől kér egy ingyen próbára üvegcskét utasítással.

Ahol nem kapható, kérje levélileg

JUNIPER 4912

laboratorium, Subotica, Strossmajerova 11

Fűszerkereskedőknél jól bevezetett jutalékos ügynökök ajánlkoznak!

Olcsón eladó:

1. 110 lóerős üzemkés 13 éves „Case“ félstabil kendergyárnak, fűrésztelepek kitűnő.
2. Tizenöt méteres „Schember“ marhamérleg (korláttal).
3. Különféle tartányok víznek, nyersolajnak és vashordók.
4. Három Italia és négy kézi szalmaprés.
5. Vasdrót.
6. Körszivattyúk, tápszivattyúk, szárnyszivattyúk, kutak.
7. Forraszók, gázcsövek, Armaturák.
8. Járgány, daráló, morzsolók, pogácsaörlő, répvágó.
9. Motorkocsi és járókerekek.
10. Szijszerek, fogaskerekek, láger, Ständerok.
11. Transzmissiók.
11. Trawersák minden méretben.
13. Klampfok, ccavarok, Schlüsszük.
14. Villamos porszívógép.
15. Vaskályhák, Sparherdek stb.
16. Exhaustor, tepertőprések.

Géza Teltsch, Sombor

Apatinska 45.

12123

Fűszerkereskedőknél, malomoknál és üzemeknél Felsőbácska és Felsőbánátnban jól bevezetett

ügynökségi iroda

I-a referenciákkal és — kívánatra — bankgaranciával keres meg néhány képviselőt, esetleg bizományi lerakattal. A ajánlatokat „Organisator“ jelige alatt a lap kiadója továbbítja. 12052

Mechanikai javítóműhely

Automobilok, szántógépek, motorcsónakok és stabilizátorok javítása

Nyerges, fényező, bogár és kovács műhelyek

Garantált special autórúgó gyártás

Autógarazsrozás, mosóhely 9411

Autógarázs MOGIN

Noviszád, Temerinska u. 49

Üveg és porcellánárúk

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Grifatong Péter V.-Kikinda

porcellán és lámpa kereskedő

NAGYBAN!

KICSINYBEN!

Nagy választék karácsonyi és alkalmi ajándékokban ugymint: Rosenthal asztalkészletek és porcellán műtárgyakban, üvegekészletek legnagyobb raktára. Képzőművészeti legszebb és legmodernebb kivitelben. Tekintse meg nagyszerű kirakatom, melyben az összes európai porcellángyárak képviselve vannak.

MAVRO BÁNYAI

női kalapkellékek és kézimunka-üzlete

SUBOTICA

Kalapselymek, „Strass“-csattok, selyemvirágok, retikülcsattok, smyrna és gyapju kötőpamut. Nagy választék az összes rövidáru cikkekben

Nagy kézműáru kereskedelmi vállalat

minden nagyobb vidéki városban saját fiókot óhajtat létesíteni raktárral, elsőrendű angol és cseh gyártmányokból.

Fedhetetlen előéletű urak, akik mint képviselők vagy fiókvezetők a rájuk bízott 2—300.000 dinár értékű teljes anyagi fedezetet tudnak nyújtani, elsőrendű referenciáik és a biztosíték módjának megjelölésével küldjék be kimerítő ajánlataikat „I. H. 515“ jelige alatt a Jugoslavensko Rudolf Mosse D. D. címére Zagreb, Gajeva 1

Gazdák figyelmébe!

KPN négylyuku

kukoricamorzsolókat

benzinmotorral, vagy anélkül és közönséges egylyuku

kukoricamorzsolókat

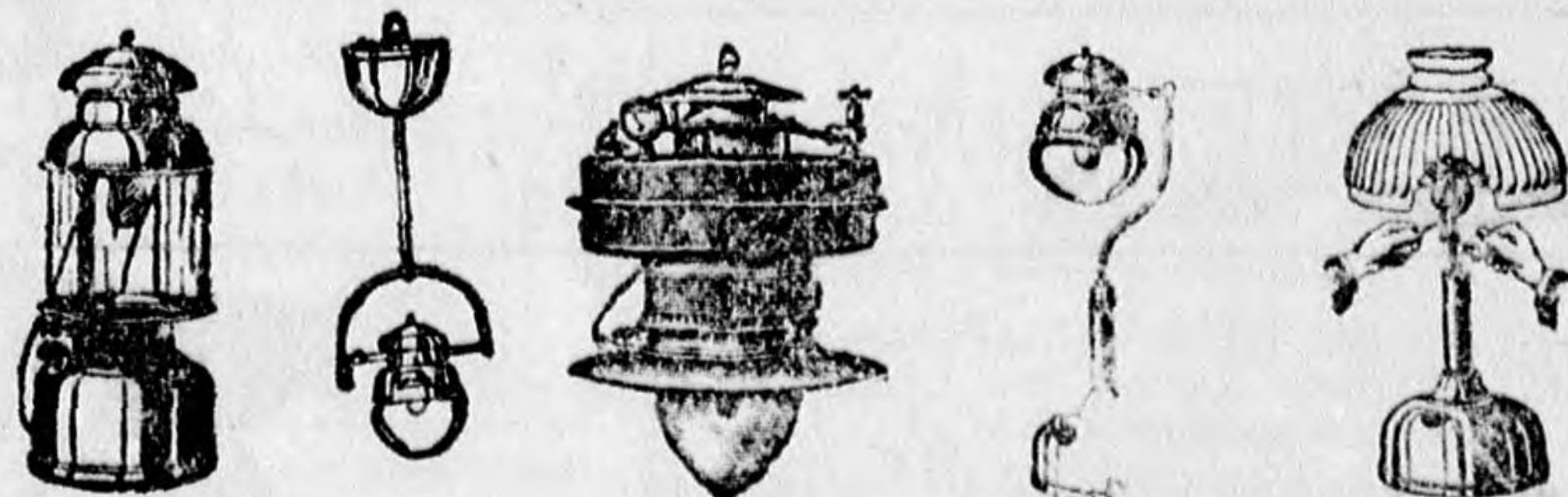
gyárt elsőrangú kivitelben

bámulatos olcsó árak mellett

Osijeki vasöntőde és gépgyár

R. T. Osijeken.

Feltétlenül kérjen rögtön árajánlatot!

Petróleumgáz-takaréklámpák

kül- és belső világításra, 150-3000 gyertyafénnyel. — Kezelés rendkívül egyszerű. Kis petróleumfogyasztás. Egyes képviselőket keressünk. 35 lámpatípus. „PETROLIN“ Zagreb, Draškovičeva ulica 58.

SCHMOLKA HIRDETŐIRODA NOVISAD

KOLLEKTIV HIRDETÉSEI

„KATZKI“
TÜZHELYEK

folytatás

IR-KÁLYHÁK

felülmutatlatlanok

Kérjen árjegyzéket!

KATZKI, ZEMUN

Telefon: 169. 10413

UJ! A LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓ! UJ!

A BOROTVALKOZÁS ÉLVEZET!

A legkényesebb és legelőnyösebb a beérválkozás „RASOL“ -al. Fertőzés kizárva, a „RASOL“ a legerősebb szakképzés és készülék nélkül, eltüntet hölgyeknél is mindenféle hajszálát egy zárú és olcsón. bekenés után egyszerűen letörölnöd. A kozmetikusok hat és mint szépség szerető eltávolított minden öröszőrtől ágot. Orvosilag szavaztalan teljesen értelmetlen és legjobban ajánlva. A 8-10 beérválkozás a szakáll erősége szerint 10 d'nár. N mettyelvi használattal utasítás minden csomagon. Képviselők kerestetnek. M tancsomag 10 d'nár beküldése ellenében. Kapható minden drogeriában, ahol nincs, forduljon a egyedüli készítőhöz az S. H. S. Ilamb n:

A. S T Ü R M E R V R Š A C

BUCHHALTER

bilanzföhri er, tüchtig er deutsch-serbo-kroatischer K rrespondent, beföhrt ein Kontor zu leiten, für Fabriksbetrieb in der Nähe Be grad's in einer Stadt in Syrien ge uecht. Chef wohnt in Nachbarstadt. Nur selbständige Kräfte, ge auer Arbeiter, abso ut vertrauenswert (mit Sicherheit Le vorzugt). Gef. Offerte müssen lüc enloses Curricu um vitae, Perso naldaten und Gehaltsansprüche enthalten Unter „Dauerposten“ an das Annoncenbüro „Schmolka“ Novisad.

11598

Jovanovics Mihály

Ju oszlávia egyet en kemence építöje,

31 éves praxissal, a i minden egyes kemencét jól állás mellett épít. - V al az új Novisadon, mint vi éven k emencék építés.

Misa Jovanovic

Novisad. - Novo naseljenje Kamenita ul. 29.

Jömeneteu egydülákn

MOZI

teljes berendezése más vállalkozás miatt

ELADÓ

Bačko Petrovoselon.

Schumacher Gyula

Stari-Bečej. 11029

Itt az ősz, jön a tél,

a hosszú esteken a legjobb szórakoztató a

RÁDIÓ!

11027

Legújabb szerkezetek, családi készülékek 1, 2, 3 lámpásuak fejhallgatóval, 4 és 5 lámpásuak hangszóróval, 6 és 7 lámpásuak nagyobb hallgatóság részére készülnek.

Amateuröknek olcsó összeállítás!!

Kérjen ajánlatot

Schumacher Rezső cégtől Stari Bečej

GYÓGYASZATI ÉS SEBÉSZETI
MAGANKLINIKA

Skopljanska 20. BEOGRAD Telefon 23-83

40 ágy. 2 Műtőterem. Röntgenapparat. Chemiai és serobakteriológiai laboratorium. Endoskopia. Quarclámpa. Diétiás konyha.

Speciális műtétek és gyógymódok női betegségek részére, valamint a hasszervek megbetegedésénél (gyomor, epehólyag, belek, vese és húgyszervek) B tegek bármely általános és speciális sebészeti műtétekhez, va amint belsőbetegségek esetére is felvételnek. A laboratorium mindenféle gyógyászati analízist elvégez.

Betégvizsgálat reggel 8-tól este 7 óráig.
Betegfe vétel a nap vagy éjszaka bármely órájában

SZÖRMEÁRUHÁZ

Mélyen leszállított

árak

az összes kész szörmekabátoknál és kabátok szörmézésénél.

Használja ki a kedvező alkalmat és tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat

NETTEL és FARKAS

Novisad, Kralja Petra ulica broj 27.

Figyelem! Verziós és hentes szövetezek! Szalámi és olajgyárosok!

Zsíros és olajos hordók minden nagyság a és menn iségben azonnal szállítandók!

Hengervázású, félkész, hűkk- és tőgyfa zsíros és olajos hordókhoz csak vasontalékban.

Mr. PFEIFFER KARL

mechanikai hordógyára és fémipari kőfőtelepe
Novi Vrbas

Mielőtt bármiféle ajándéket vesz, tekintse meg gazdagon felszerelt raktáramat **kerékpár, varrógép és gramofonban.**

JUNS HENRIK

Novisad, Safarikova ulica 9.

Dusan felszerelt raktár a le vártaké dívat nán

Női kizításká, redikülök, tárcsák, aktatáska, uti neseszar, manikür, utiko fer, lószer, számok, nyereg, bőrgama s chni és az összes bőrdisz-műátuk:

Ditrich F.

Novisad,
Kralja Petra u. 30.

Nagy választék! Konkuerencia nélküli árak!

RELIEF

fehérítő és fehérítő festék, színes fémpor, si lámpagyöngy, selyem és posztopor minden színben

TEMPERAFesték TEMPERA két órásték

BATTIK festék és minden kozzaválós kellékét nagy választékban legújítványosabban szállít

BRÖDER i KOVACS NOVISAD

Futóski put 43

Szövet, selyem, bársony és vászon

Nagy választékban, - valamint a szórangú gyártmány

Kara József, Novisad,

Futosi pu 48.

NŐI ÉS FÉRFIKALAPOK

a legnagyobb választékban és legolcsóbban

NAPREDAK a agyár lerásatán!

Tulajdonos: Folivec Antal

Novisad, Kr. Petra 3.

Reichel R. Novi-Sad

Strejčka ul. 47.

É glet- és gépműhely, autogon heg ezde. Legolcsóbban vá lal minden e szakmába vá go munkát garancia melletti.

Te oca eladó 1 Ford teka autó 4 omályos, 1 Ford személy aut - C ornizált köök.

Lombfűrész szerzsé- mok, lombűrész vasalások, lombűrész deszkák, lombűrész minték

Schlotter Os' ar

vaskereskedés

NOVISAD,

Futosa u. 18.

Képes árjegyzék ingyen!

Autospecial Mórly

NOVISA, Sibinjanim Janka 22.

Silesia

SZABÓ MESTEREK,
önállóak

kérjük dusan összeállított mintakollekcionkat!

Szövet, szabó ellék és szörmekészítés gyártó telek. Jugoszlávia legnagyobb ily áruház

ÓRÁK és ÉKSZEREK RÉSZLETRE SUBOTICA, SOKOLSKA-U. 2.**Solarović mérnök műszaki irodája, Beograd**

Sürgöncim: Solarović Beograd Knez Mihajlova ul. 17/I.

Telefon: 34-33

mint a

Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak jugoszláviai vezérképviselője**gyorsan és jutányosan szállít:**

I.

Minden szerelvényűt, főleg erdei és iparvasutak részére, mindennemű vasuti váltókat és az összes felépítményi anyagokat. — Mozdonyokat erdei és iparvasutak részére, az összes mozdonyalkatrészeket, továbbá vagonokat és görkocsikat.

II.

Hengerelt és profilvasakat az összes szelvényekben. Teljes vasszerkezeteket a legkisebb és legnagyobb méretekig.

III.

*Mindennemű acélt, szerszámacélokat és acélöntvényeket. — Az összes megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítjük ugyanugy megbízottjaink:***Zagrebben: Tehn. Poslovnica Korte & Erben, Ilica 134****Ljubljana: Gradbeno Podjetje inž. Dukić i Drug, Bohoričeva 24****Saját raktár: novisadi fiókunknál, Novisad, Futoški put 41**

11881

Solarović mérnök műszaki irodája Beograd, Knez Mihajlova 17

Telefonszám: 34-33 — Sürgöncim: Solarović Beograd

A Magy. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak, Budapest-Diósgyőr vezérképviseletén kívül — mely képviselet folytán szállít: sineket, kitérőket, mozdonyokat, vasuti felépítményi anyagot, vasszerkezeteket, hengermű-vasakat és acélokat,

jugoszláviai vezérképviselője továbbá:

I. Knuth Károly mérnök és gyárosnak, Budapest és vállal mindennemű központi fűtések, fürdők, mosó- és főzőkonyhák, valamint egészségügyi telepek berendezését.**II. A Magyar Keramiai Gyar r.-t.-nak** és vállal keramit utak burkolását, járdák, műhely-udvarok stb. burkolását keramitkövekkel vagy lapokkal. Vállalunk továbbá mindennemű fal- és padlóburkolást szines vagy fehér fayence lapokkal vagy keramitlapokkal.**III Cégünk szállít mindennemű gáz-, vízvezetéki, furó- és forrcsőveket!**

Anyagraktár és fiók: Novisad, Futoški put 41

Képviselők:

Zagreb, Tehn. Biro Korte & Erben, Ilica 134**Ljubljana, Gradbeno Podjetje, Ing. Dukić i drug****Bohoričeva 24**

11882

Komoly érdeklődőket szívesen meglátogatok!

Komlótermelővásárolják a kitűnően bevált és ismert **LORBER-féle KOMLÓSZÁRÍTÓKAT**, melyből Vojvodinában 600 db van használatban. Árjegyzékkel és ajánlattal szívesen szolgál**Eckstein Henrik, Novisad, Jevrejska ulica 2.**

Telefon 440

A J Lorber és Társa Žalec (Slovenia) komlószárítógyár vezérképviselője

210

Kedvező fizetési feltételek!